

**Ďakujem, dobre
na MFF v Cannes!**

Ďakujem, dobre

rozhovor

Martin Šulík

recenzia

**Oko ve zdi
Duša Paula
Giamattiho**

téma

**Monopol multiplexov
v Bratislave**

príloha

**ČESKÁ
KINEMATOGRAFIA
V ROKU 2009**

V NAŠICH FILMOCH JE AJ NAŠA HISTÓRIA

KLAPKA.SK VAŠA BRÁNA DO SVETA FILMU

KNIHY | ČASOPISY | DVD | CD | PLAGÁTY

WWW.KLAPKA.SK | WWW.SFU.SK

Aktuálnou témou je diskusia okolo Audiovizuálneho fondu. Svoje vecné pripomienky fondu, ministrom kultúry a dokonca aj Európskej komisii tlmočila dokumentaristka Zuzana Piusi. Otvorila tým verejný, i keď nepriamy, dialóg s riaditeľom fondu Martinom Šmatlákom, no diskusiu najmä o pravidlách udeľovania grantov, zložení komisii a riadiacich orgánov fondu rozšírila z kuloárnych kruhov filmárov o širšiu spoločnosť. Takéto hlasy sú potrebné. Podstatné je však začať ich riešiť doma a spolu. Napadá mi teraz totiž opäť jedno a to isté. „Filmári“ pre svoju nejednotnosť už nie raz išli sami proti sebe. Preto asi treba nájsť priestor a čas pre otvorenú, priamu a adresnú diskusiu za účasti kompetentných a všetkých, ktorí sa takými cítia. Z iniciatívy fondu. A neskončíť ju, kým z nej nevziđu konkrétne návrhy a konkrétne dohody. Nie jednomyselné, no jednotné áno. Ale... Napriek nespokojnosti, ktorá je v súvislosti s Audiovizuálnym fondom vo filmárskom prostredí citeľná, ma teší, že ju na chvíľu prekrýva radosťna udalosť. Je ňou účasť slovenského filmu *Ďakujem, dobre* Mátyása Priklera v súťažnej sekcii Cinéfondation na MFF Cannes. Presne si pamätám spoločné nadšenie, keď sa z Cannes pred dvomi rokmi vrátil Juraj Lehotský s cenou pre *Slepé lásky*. To bola jednotnosť... Takže, zdá sa, že existuje.

Simona Nátová-Tušerová

NA ÚVOD

MOJE OBLÚBENÉ SLOVENSKÉ FILMY

Jozef Vlk

divadelník a hudobník

K mojím obľúbenejším slovenským filmom, ku ktorým sa rád vraciam, patrí *Kadárov Obchod na korze* (aj napriek jeho československému pôvodu). Predovšetkým kvôli krehkej filmovej reči, akou je ten smutný príbeh o nenápadnej expanzii zla vyzroptávaný, a aj kvôli Jozefovi Kronerovi, ktorý fantasticky stvárnil postavu posadnutú dilemou medzi poslušnosťou a sebadeštrukciou. Z podobných dôvodov mám rád aj *Lutherov Chodník cez Dunaj* (aj napriek jeho československému pôvodu). K mojím obľúbeným patria aj „naše“ dokumentárne filmy, obzvlášť hrané dokumenty, a spôsob, akým je do príbehu vpletená fikcia, metafora a symboly. Sem patria *Hanáckove filmy*, najmä *Papierové hlavy*, *Obrazy starého sveta* a z novších *Lehotského Slepé lásky*. Tieto filmy mám rád pre ich obzvlášť silnú výpoveď a nadčasovosť. Teším sa na *Barabášove* ďalšie filmy. Veľmi si vážim prácu *Ela Havettu* a jeho optimistický pohľad na vtedajšiu bezvýchodiskovú realitu a režiséra *Petra Solana* a jeho film *Boxer* a smrť, akúsi predzvesť *Aronowského Wrestlera*. Krátky animovaný film *Michala Strussa* *V cocke odporúčam* všetkým, ktorí obľubujú hlbšiu filozofickú výpoveď. Z novších filmových žánrov sa mi páči film *Andrej Horečnej* Tak dávno som ti nenapísala a zopár ďalších počínov na poli kategórie „dance for camera“.

26

18

10

OBSAH

- 3 ⇐ **PLUS / MÍNUS MESIACA**
v slovenskej kinematografii
- 4 – 9 ⇐ **KALENDÁRIUM** filmových
podujatí mesiaca
- 10 ⇐ **KALENDÁRIUM** alebo 63. MFF
Cannes 2010
- 11 – 17 ⇐ **NOVÉ FILMY** pre premiérovú kiná
- 17 ⇐ **Správy Z FILMOVÉHO DIANIA**
- 18 – 21 ⇐ **ROZHOVOR** alebo režisér Martin Šulík
- 22 – 25 ⇐ **TÉMA** mesiaca alebo monopol
multiplexov v Bratislave
- 26 – 27 ⇐ **RECENZIA** alebo Oko ve zdi podľa
Miloša J. Kohouta
- 28 – 29 ⇐ **RECENZIA** alebo Duša Paula Giamattiho
podľa Sophie Barthes
- 30 – 31 ⇐ **OHLASY** alebo 17. Febiofest 2010
- 32 ⇐ **OHLASY** alebo projekcia filmu Organ
v digitálnej kópii
- 33 ⇐ **OHLASY** alebo 12. MF frankofónnych
filmov 2010
- 34 – 35 ⇐ **Správy Z FILMOVÉHO DIANIA** a uzávierky
na granty a podporné programy
- 36 ⇐ **PROFIL** alebo herec Lotár Radványi
- 37 ⇐ **PROFIL** alebo režisérka Eva
Štefankovičová
- 38 ⇐ **PROFIL** alebo filmový teoretik
a vedec Peter Mihálik
- 39 ⇐ **Správy Z FILMOVÉHO DIANIA**
- 40 – 41 ⇐ **FILMOVÉ PUBLIKÁCIE**
- 42 – 43 ⇐ **DVD** nosiče
- 44 ⇐ **ČO ROBIA** alebo na čom pracujú
slovenskí filmári
- 45 ⇐ **DR. DIVNOLÁSKA**
- 46 – 51 ⇐ **PROGRAMY**
- 51 ⇐ **JUBILEÁ**
- A – G ⇐ **PRÍLOHA** alebo Česká kinematografia
v roku 2009
- 53 ⇐ **STALO SA ZA 30 DNÍ**
- 53 ⇐ **NAJPREDÁVANEJŠIE PUBLIKÁCIE**
A DVD NOSIČE V Klapka.KK

Objednávkový kupón na www.filmsk.sk.

Dušan Trancík, režisér: „Moje plus / mínus sa bude týkať Audiovizuálneho fondu, ktorého členstvo v jednej z komisií ma za posledné mesiace značne zamestnalo. Takže: plusom je nepochybne množstvo námetov, scenárov, jednoducho, záujem o tvorbu dokumentárnych filmov. Mínusom som ja sám. Uvedomujem si zodpovednosť za korektnosť rozhodnutí, aj to, že svojím subjektívnym hodnotením môžem ublížiť. Preto v našej sekcii vyvolávam diskusie, navrhujem vypočúť žiadateľov, aby konečné hodnotenie bolo konsenzuálne. Dokumentaristka Zuzana Piussi ma svojím listom sympaticky poučila, že „o peniazoch pre umelcov nemôžu rozhodovať umelci“. Rozmýšľam o tom, čo za život som to doteraz žil?! Ved' o každom mojom diele rozhodovali umelci, niektorí zakomplexovanejší, rigidní, málo potentní, skutočný umelec v komisii obvyčajne nesedel, alebo bol prekvapujúco tolerantný. Každé rozhodnutie je kompromisom, zvlášť, keď je peňazí málo (rozhodne menej, ako je počet žiadostí) – ako tento mínus kvalifikovane odstrániť?“

Zuzana Mistríková, výkonná viceprezidentka SFTA: „Za mínus považujem rozpačitý dojem, ktorý zanechal Audiovizuálny fond po spracovaní žiadostí v prvej výzve. Prinieslo to však aj moje plus. Učíme sa o veciach, ktoré sa týkajú nás všetkých, diskutovať. Niektorí sa cítia dotknutí, iným „uchádzajú nervy“ a sú osobní, bez toho to ale nejde. Za ostatných dvadsať rokov mohli filmári dvakrát rozhodovať o svojej budúcnosti, a to prvé rozhodovanie skončilo neslávne. I preto je dôležitý dnes svoj názor formulovať. Mali by sme sa – i keď pracujeme s emóciami – naučiť diskutovať bez emócií a vecne. Mali by sme prestať mať pocit, že systém nikdy nemôže naozaj fungovať a vždy sa treba „istiť“ a „niekoho poznať“. Ak bude mať systém jasné (a rozumné) pravidlá a budeme všetci trvať na ich dodržiavaní, máme rovnaké šance. A ja si stále myslím, že je viac tých, ktorí preferujú toto riešenie... No a moje osobné kritériá na tých, čo majú rozhodovať? Zodpovednosť, schopnosť vnímať súvislosti a diskutovať, prehľad, konzistentnosť a veľkorysosť. A nechcem sa rúhať – potom môžu byť aj trochu v konflikte záujmov...“

Ivo Brachtl, dokumentarista: „S plusmi a mínusmi sme sa zoznámili na hodinách matematiky. Plus vyzerať ako krížik poskladaný z piatich kociek, mínus je kváder naležato. Veľkým plusom v malom slovenskom svete je vznik Audiovizuálneho fondu. Otvorene ho obhajujem ako člen komisie, ktorá mala na rozdelenie 11,22 percent zo súčtu požadovaných súm. To znamená, že neuspokojených ostalo bezčtu 89 percent žiadateľov. Ak sa v našom 3D priestore pozrieme na znamienko plus z výšky týchto percent, javí sa už ako kostrbaté mínus. Čo je pravda? To, čo vidíme z nášho uhla pohľadu, alebo to, čo dané znamienko naozaj predstavuje? Tvori vo výsledku plus skutočnosť, že sa začína rozbiehať celkom nový systém, ktorý ešte len čaká na prísun finančných prostriedkov z nešťátnych zdrojov, alebo je konečný súčet minusový, pretože podporených 11 percent nebolo z pohľadu nepodporených tých správnych 11 percent? Zmenili by sa znamienka, keby sa oných 11 percent rozdalo teraz nepodporeným a podporení by nič nedostali? Zaujímavé je, že plus pri pohľade zhora a zdola naozaj vyzerať ako mínus, zatiaľ čo mínus z ľubovoľného uhla vidíme stále ako mínus.“

Film.sk
Mesačník o filmovom dianí na Slovensku
11. ročník
Vydavateľ: Slovenský filmový ústav
Adresa redakcie: Film.sk
Slovenský filmový ústav
Grösslingová 32
811 09 Bratislava
tel.: 02/57 10 15 25
fax: 02/52 73 32 14
e-mail: filmsk@sfu.sk
Šéfredaktorka:
Simona Nótová-Tušerová
Tajomnícka redakcie:
Eva Michalková
Redakčná rada: Peter Dubecký
generálny riaditeľ SFU
Alexandra Štreklová
riaditeľka NKC – SFU
Marián Brázda
vedúci edičného oddelenia SFU
Miroslav Ulman
odborný referent Audiovizuálneho
informačného centra SFU
Simona Nótová-Tušerová
tlačová tajomníčka SFU
Štefan Vraštiak
tajomník KFN SSN
Design: Marek Borovský
Grafická úprava:
Microtus – Dušan Slezák
Tlač: Dolis, spol. s r.o.
Uzávierka čísla 5/2010:
23. 4. 2010
Text neprešiel jazykovou úpravou.
Názory redakcie sa nemusia
zhodovať s názorami
prispievateľov.
Foto na titulnej strane:
Ďakujem, dobre – MPhilms
Film.sk vychádza
s podporou MK SR.
ISSN 1335 – 8286
Akoľkoľvek rozmnožovanie textu, fotografií,
grafov, vrátane údajov v elektronickej
podobe len s predchádzajúcim
písomným súhlasom vydavateľa.
© Slovenský filmový ústav

MÁJ 2010

Filmové podujatia na Slovensku

29. apríl – 9. jún

Minifestival európskeho filmu 7 x 7*(miesto konania – Bratislava / Nitra / Trenčín / Žilina / Poprad / Prešov / Košice)*

Cieľom minifestivalu je priniesť európske filmy do regiónov. Počas putovnej prehliadky budú mať diváci v siedmich slovenských mestách možnosť vidieť sedem európskych filmov, a to *Ako sa varia dejiny* Petra Kerekesa, *Rozorvané objatia* Pedra Almodóvara, *Galimatjáš* Jean-Pierra Jeuneta, *Venkovský učiteľ* Bohdana Slámu, *Mikulášove šibalstvo* Laurenta Tirarda, *Happy-Go-Lucky* Mika Leigha a *Gomora* Mattea Garroneho. Snímky sú podporené z programu EÚ MEDIA, vstup na predstavenia je voľný! Viac na www.mediadeskslovakia.eu.

5. máj o 17.00 hod.

Premietanie bulharského filmu Rozvod*(miesto konania – Bratislava – Bulharský kultúrny inštitút – Jesenského ul.)*

Satirická komédia z roku 1989 v štýle nemého filmu, ktorá sa skladá z piatich noviel – *Rozvod kedysi* (r. G. Stoev), *Rozvod teraz* (r. G. Stoev), *Svedkovia* (r. I. Grabčeva), *Krehká rovnováha* (r. V. Branev) a *A teraz k moru* (r. I. Džambazov). Viac na www.bulkis.sk.

5. – 8. máj

Seminár 2. svetová vojna vo filme*(miesto konania – Prievidza – Filmový klub '93)*

Výbor Zväzu protifašistických bojovníkov v Prievidzi v spolupráci s miestnym Kultúrnym a spoločenským strediskom pripravuje k 65. výročiu ukončenia 2. svetovej vojny slávnostnú akadémiu a seminár. Súčasťou podujatia bude aj projekcia filmu *Deň, ktorý neumrie* Martina Tápáka.

6. máj o 18.00 hod.

20 rokov festivalu Mediawave*(miesto konania – Bratislava – Filmová a televízna fakulta VŠMU)*

Festival Mediawave už dvadsať rokov úspešne funguje v Maďarsku. Súčasťou jeho bratislavskej časti bude projekcia najlepších filmov z jeho histórie. Sú medzi nimi rumunský *One Day Revolution* (r. R. Igazsag), ukrajinský *Landscape*, *Portrait*, *Still Life* (r. S. Bukovsky), britský *The Sound of Music* (r. P. Mulloy), belgický *Flatlife* (r. J. Geirnaert) a ruský *Gagarin* (r. A. Kharitidi). Slovenským zástupcom je snímka Petra Kerekesa *Ladomírsky morýť* a *legendy*. Viac na www.mediawavefestival.hu.

MÁJ 2010

6. máj o 20.00 hod.

Slovenské filmy v Elame*(miesto konania – Bratislava – Vysokoškolský klub Elam)*

Séria premietaní slovenských filmov a diskusií s významnými hosťami. Od februára do mája bol vždy jeden štvrtkový večer v mesiaci venovaný vybranej slovenskej snímke a niektorému z jej tvorcov. Doteraz sa premieta *Slnko v sieti* za účasti kameramana Stanislava Szomolányiho, *Slepé lásky* s režisérom Jurajom Lehotským a *Drak sa vracia* s režisérom Eduardom Grečnerom. Na záver cyklu predstaví svoj dokument *Osadné* režisér a producent Marko Škop. Viac na www.elam.sk a www.sfu.sk.

9. máj o 20.00 hod.

Premietanie filmu Ježiš je normálny!*(miesto konania – Bratislava – A4 / nultý priestor)*

Tereza Nvotová je slovenská študentská dokumenta na FAMU v Prahe. Vo svojom debute *Ježiš je normálny!* sa inšpirovala vlastnými zážitkami z detstva. Ako dieťa navštevovala „Školu budúcnosti“, vedenú americkými misionármi z kresťanského Hnutia viery, kde sa okrem angličtiny učili uzdravovať modlitbou, hovoriť s Ježišom a patrili do skupiny víťazov nad diablom. Film osobne uvedie režisérka. Viac na www.a4.sk.

10. – 15. máj

16. MF filmov o životnom prostredí Envirofilm*(miesto konania – Banská Bystrica / Banská Štiavnica / Kremnica / Krupina / Zvolen)*

Cieľom festivalu je predstaviť, konfrontovať a podnecovať v medzinárodnom meradle tvorbu filmov a televíznych programov zameraných na ochranu prírody a životného prostredia. Súčasťou festivalu budú aj projekcie oceňovaných filmov Pavla Barabáša *Carstenz* – *Siedma hora* a Mira Rema *Arsy-Versy*, úspešný film *Pokoj v duši* sa bude premietiť za účasti režiséra Vlada Balka. SFÚ odprezentuje na festivale pásmo *Neznáme filmy Paľa Bielika*, venované 100. výročiu narodenia umelca. Odpremietajú sa jeho filmy *O zdravie robotníka*, *Pod holým nebom*, *Umelé vlákna*, *Hlavátky*, *Na ostrove kormoránov*, *Za slobodu*, *Nie je Adam ako Adam*, *Rohy*, *Modranská keramika*, *Výroba sudov*, *Jánošíkov kraj*, *Leto v Telgárte*, *Užitočné prúty*, *Stuďňa lásky*, *Levoča*, *Kremnica* a *Dobýjanie soli*. Viac na www.ekotopfilm.sk.

12. máj o 17.00 hod.

Ako sa nakrúcajú filmy?*(miesto konania – Bratislava – Csevadok – Námestie 1. mája 10)*

Na podujatí sa predstavia jubilujúci kameramani. Tibor Biath (85), ktorý nasnímal vyše dvadsať celovečerných hraných filmov, dvorný kameraman Štefana Uhra Stanislav Szomolányi (75), ktorý nasnímal vyše tridsať celovečerných

MÁJ 2010

hraných filmov, a kameraman animovaných filmov Otto Geyer (70), ktorí nasnímal niekoľko desiatok snímok. (švr)

15. máj o 20.00 hod.

Kino ušami Daniela Baláža

(miesto konania – Bratislava – A4 / nultý priestor)
Pokračovanie posedení pri útržkoch skvelých filmov a ešte lepšej hudby. Viac na www.a4.sk.

19. máj o 17.00 hod.

Premietanie bulharského filmu Sofijský príbeh

(miesto konania – Bratislava – Bulharský kultúrny inštitút – Jesenského ul.)
Premietanie filmu z roku 1990 o citovo založenom mladom dievčati Bistre, ktorá túži po ozajstnej láske a pochopení. Už skoro stratila nádej, že stretne vhodného partnera, keď do jej života vtrhne láska v podobe ženatého muža. Viac na www.bulkis.sk.

19. – 22. máj

Anasoft litera fest

(miesto konania – Bratislava – kino Mladost)
Multikultúrny festival, ktorého súčasťou sú aj filmové adaptácie literárnych diel. Diváci budú mať možnosť vidieť filmy *Beštia*, *Čas smrti*, *Sestra*, *Hodiny*, *Smrt si říká Engelchen*, *Nech vojde ten pravý*, *Vynález zkázy* a *Intimita*. Viac na www.anasoftlitera.sk.

22. máj o 15.00 hod.

20. Cena Karla Čapka 2010

(miesto konania – Trenčianske Teplice – Kúpeľná dvorana)
Udeľovanie ocenení za propagáciu a šírenie diela bratov Čapkovcov a podporu česko-slovenskej vzájomnosti. Tohtoročnými laureátmi ceny sú český režisér, scenárista, teoretik umenia, recitátor, editor A. Jiří Hraše a slovenská herečka Eva Krížiková. Hodinu pred samotným odovzďávaním cien sa uskutoční spomienka na bratov Čapkovcov, ktorí v Trenčianskych Tepliciach žili v 20. rokoch minulého storočia. Od roku 1990 bolo udelených už 34 ocenení. (švr)

28. – 30. máj

18. CINEAMA 2010

(miesto konania – Mestské kultúrne stredisko – Piešťany)
Poslaním celoštátnej postupovej súťaže amatérskej filmovej tvorby a videotvorby CINEAMA je vytvorenie podmienok pre zhodnotenie a prezentáciu slovenskej filmovej tvorby, poskytnutie možnosti pre oboznámenie sa s tvorbou autorov rôzneho tematického a žánrového zamerania i technického spracovania. Autori so svojimi filmami postupujú od okresného kola cez krajské až po celoštátne kolo. Viac na www.nocka.sk a www.amatfilm.sk.

MÁJ 2010

Podujatia slovenského filmu v zahraničí

14. január – 31. máj

16. Projekt 100 – 2010 (Česká republika)

V kolekcii nekomerčnej putovnej prehliadky sa tento rok premieta osem titulov. Medzi filmami zo zlatého fondu svetovej kinematografie je aj slovenský zástupca, film Juraja Jakubiska *Vtáčkovia, sroty a blázni*. Viac na www.projekt100.cz.

28. apríl – 2. máj

14. MFF Dokumentar – Volda (Nórsko)

Projekcia filmu *Arsy-Versy* (r. M. Remo). Viac na www.dokfilm.no.

29. apríl – 9. máj

17. MF dokumentárnych filmov Hot Docs – Toronto (Kanada)

Projekcia filmov *Osadné* (r. M. Škop), *Vojnové hry a muž, ktorý ich zastavil* (r. D. Jabłoński) a za osobnej účasti režiséra *Arsy-Versy* (r. M. Remo). Viac na www.hotdocs.ca.

29. apríl – 9. máj

58. MFF Trento (Taliansko)

Projekcia filmu *Carstensz – Siedma hora* (r. P. Barabáš). Viac na www.trentofestival.it.

2. – 5. máj

1. medzinárodné filmové fórum – St. Petersburg (Rusko)

Projekcia filmu *Tobruk* (r. V. Marhoul).

3. – 9. máj

Festival 1.2.3. európskych kultúr – Paríž (Francúzsko)

Na tému strach sa bude premietaf film *Do pivnice* (r. J. Švankmajer). Viac na www.siparis.mfa.sk.

4. – 9. máj

17. MF animovaného filmu – Stuttgart (Nemecko)

Projekcia filmu *Pik a Nik* (r. M. Snopek). Viac na www.iffs.de.

4. – 13. máj

Festival súčasného európskeho filmu – Havana (Kuba)

Projekcia filmu *Stepé lásky* (r. J. Lehotský). Viac na www.mzv.sk/havana.

5. – 12. máj

25. MF dokumentárnych filmov DOK.fest – Mníchov (Nemecko)

Projekcia filmu *Vojnové hry a muž, ktorý ich zastavil* (r. D. Jabłoński). Viac na www.dokfest-muenchen.de.

MÁJ 2010

6. – 14. máj

5. festival filmov zo strednej a východnej Európy – Rouen (Francúzsko)Projekcia filmu *Iné svety* (r. M. Škop). Viac na www.alestf.org.

7. máj

Premietanie filmu *Odosobnení* – Paríž (Francúzsko)Projekcia filmu *Odosobnení* (r. M. Slivka) v Louvri ako súčasť výstavy „Sväté Rusko“. Viac na www.france-russie2010.com.

7. – 16. máj

Filmová prehliadka Karel Slach: 70 – Brno (Česká republika)

Prehliadka zameraná na autorský kameramanský prístup Karla Slacha, ktorá sa uskutoční v Moravskej galérii, je súčasťou výstavy jeho fotografií. Podujatie je vyústením dvoch večerov z marca a apríla, kedy Karel Slach predstavil triptych s protidrogovou tematikou, ktorý nakrútil so scenáristom a režisérom Drahomilom Šišovičom, a fragmenty z hraných, dokumentárnych a animovaných titulov zo 40-ročnej tvorby s mímom a režisérom Ctiborom Turbom. V máji sa odpremietajú dokumenty, ktoré vznikli v spolupráci s dokumentaristom Karlom Vachkom, a snímky *Učenie a Artisti*, ktoré Karel Slach nakrútil s Dušanom Hanákom. Viac na www.moravska-galerie.cz.

9. máj

Deň Európy – Eurocine 27 – Brusel (Belgicko) / Paríž (Francúzsko) / Rím (Taliansko) / Luxemburg (Luxembursko) / Madrid (Španielsko)

Projekcia filmov *Líštičky* (r. M. Fornay), *Nedodržaný sľub* (J. Chlumský), *Návrat bocianov* (r. M. Repka), *Nebo, peklo... zem* (r. L. Siváková-Paššová), *Ženy môjho muža* (r. I. Vojnár) a *Tobruk* (r. V. Marhoul). Viac na www.eurocine25.be.

9. – 15. máj

3. MFF Subversive – Záhreb (Chorvátsko)

Projekcia filmu *Vtáčkovia, siroty a blázní* (r. Juraj Jakubisko). Viac na www.subversivefilmfestival.com.

10. – 14. máj

4. MF horských filmov – Domžale (Slovinsko)

Projekcia filmu *Carstensz – Sieďma hora* (r. P. Barabáš). Viac na www.imffd.com.

12. – 16. máj

30. MF krátkych filmov – Busan (Južná Kórea)

Projekcia filmov *Monštrum* (r. M. Baláž) a *Arsy-Versy* (r. M. Remo). Viac na www.basff.org.

MÁJ 2010

12. – 23. máj

63. MFF Cannes – Spoločný pavilón Slovenska a Českej republiky na MFF a filmovom trhu Marché du Film Cannes 2010

Už po siedmykrát bude mať Slovensko zastúpenie na medzinárodnom filmovom trhu Marché du Film, po štvrtýkrát v tandeme s Českou republikou. Našu krajinu bude v Cannes reprezentovať aj film *Ďakujem, dobre* režiséra Mátyása Priklera, ktorý bude súťažif v oficiálnom výbere nadácie Cinéfondation. Slovensko sa vďaka členstvu Slovenského filmového ústavu (SFÚ) v medzinárodnej organizácii European Film Promotion (EFP) už po štvrtýkrát zapojí aj do projektu Producers on the Move. Viac na str. 10, na www.aic.sk a www.festival-cannes.com.

18. – 22. máj

17. festival vysokých umeleckých škôl Zlomvaz – Praha (Česká republika)

Projekcia filmov *Bird Of Prey* (r. P. Budinský), *Čmuchaľ a Sviňa zasahujú* (r. A. Kolenčík), *Arsy-Versy* (r. M. Remo), *Obraz do Ameriky* (r. P. Kováčik) a *Monštrum* (r. M. Baláž) z FTF VŠMU. Viac na www.zlomvaz.cz.

20. máj – 13. jún

36. MFF Seattle (USA)

Projekcia filmu *Líštičky* (r. Mira Fornay). Viac na www.siff.net.

27. máj – 1. jún

Prehliadka slovenskej kinematografie – Moskva (Rusko)

Projekcie hraných filmov *Chodník cez Dunaj* (r. M. Luther), *Ja milujem, ty miluješ* (r. D. Hanák), *Pokoj v duši* (r. V. Balko), *Tango s komármi* (r. M. Luther) a dokumentov *Iné svety* (r. M. Škop) a *Slepé lásky* (r. J. Lehotský).

30. máj – 6. jún

50. MF filmov pre deti a mládež – Zlín (Česká republika)

Projekcie filmov *Kráľ Drozdia brada* (r. M. Luther), *Pieseň o sivom holubovi* (r. S. Barabáš), *Sojky v hlave* (r. J. Lihosiť), *Zbojník Jurko* (r. V. Kubal), *Slané cukríky* (r. E. Štefankovičová), *Slnko v sieti* (r. Š. Uher), *Zvony pre bosých* (r. S. Barabáš), *Boxer a smrť* (r. P. Solan), *Ružové sny* (r. D. Hanák), *Kristove roky* (r. J. Jakubisko), *Keby som mal pušku* (r. Š. Uher), *Šerif za mrežami* (r. D. Plichta), *Perinbaba* (r. J. Jakubisko), *Soľ nad zlato* (r. M. Holly), *Senzi mama* (r. V. Pavlovič), *Vlakári* (r. J. Lihosiť), *Láska neláskavá* (r. D. Plichta), *Pehavý Max a strašidlá* (r. J. Jakubisko), *Zmluva s diablom* (r. J. Zachar), *Tretí šarkan* (r. P. Hledík), *Štyridsaťštyri* (r. P. Bielik), *Kapitán Dabač* (r. P. Bielik), *Kolesko* (r. D. Plichta), *Kryštál z Istanbulu* (r. V. Pavlovič) a *Nebojsa* (r. J. Matula). Viac na www.zlifestf.cz.

pripravila Nina Šilanová

(REDAKCIA NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY V PROGRAME PODUJATÍ!)

Súťažíme v Cannes!

Pre slovenskú kinematografiu začína byť prestížny Medzinárodný filmový festival v Cannes dosiahnuteľnou metou. Na jeho 63. ročníku, ktorý sa koná v termíne od 12. do 23. mája 2010, nás bude reprezentovať v súťaži študentských filmov Cinéfondation film Mátyása Priklera **Ďakujem, dobre**. O slovenskej kinematografii sa budú môcť festivaloví návštevníci dozvedieť aj v prezentačnom stánku, ktorý bude mať v Cannes naša krajina už po siedmykrát.

Snímka *Ďakujem, dobre* je prvým hraným zástupcom našej kinematografie na cannskom festivale v oficiálnej súťaži študentských krátkych a stredometrážnych filmov Cinéfondation, zameranej na tvorbu a podporu najmladšej generácie filmárov. Priklerev film sa dostal medzi 13 súťažných snímok z celosvetovej produkcie filmových škôl. Pre slovenský film je to veľký úspech. Podobne sme sa tešili pred dvoma rokmi, keď sa na rovnakom festivale premietal film Juraja Lehotského *Slepé lásky* v sekcii Quinzaine des Réalisateurs (Štrnásťdenník režisérov) a priniesol si odtiaľ Cenu Art Cinema Award od Medzinárodnej konfederácie artkin CICAE. Priklereva snímka bude historicky šiestym slovenským filmom, ktorý sa bude na významnom festivale v Cannes premietat.

Film *Ďakujem, dobre* ponúka nelichotivé intímne nazretie do života jednej rodiny, v ktorej sa odráža deštrukcia medzilidských vzťahov. Počas festivalu v Cannes bude mať medzinárodnú premiéru, na Slovensku však už zaujal v niekoľkých súťažiach. Získal Cenu slovenských filmových kritikov v kategórii Krátky a študentský film a Cenu za najlepší hraný film na 3. MF študentských filmov Early Melons. Nominovaný je tiež na národnú filmovú cenu Sinko v sieti 2010 v kategórii Naj-

lepší krátky hraný film. V Cannes sa bude okrem svojho súťažného uvedenia prezentovať aj na 7. filmovom trhu pre krátkometrážne filmy Short Film Corner 2010.

Počas MFF Cannes bude prítomná slovenská kinematografia aj na filmovom trhu Marché du Film, po štvrtýkrát v tandeme s Českou republikou. Spoločný pavilón bude slúžiť ako miesto pre zahraničných záujemcov o informácie o slovenskej audiovizii, ale aj ako priestor pre slovenských zástupcov na prezentáciu svojej tvorby a činnosti. V pavilóne sa budú prezentovať aktuálne i pripravované slovenské filmy, ale aj propagačný materiál *Slovak Films 08 – 10*. Slovensko sa vďaka členstvu SFÚ v medzinárodnej organizácii European Film Promotion (EFP) už po štvrtýkrát zapojí aj do projektu Producers on the Move, zameraného na prezentáciu vybraného perspektívneho producenta z každej členskej krajiny EFP a na medzinárodný networking medzi producentmi z celého sveta. Za Slovensko sa ho zúčastní Silvia Panáková, v minulosti do Cannes cestovali Marko Škop, Peter Kerekes a Marek Veselický. Slovenskú účasť v pavilóne organizačne zabezpečuje SFÚ v spolupráci so SAPA a s finančnou podporou Audiovizuálneho fondu.

(sim)

(*Dešťová víla*, Česká republika, 2010) 35 mm, ŠUP, 96 min., MP, rozprávka

Dažďová víla

Réžia: Milan Cieslar. **Námet:** Theodor Storm – rovnomená rozprávka (1863). **Scenár:** Jan Mika. **Spolupráca na scenári:** Milan Cieslar. **Kamera:** Karel Fairaisl. **Strih:** Milan Cieslar. **Hudba:** Petr Hapka. **Hrajú:** Lenka Vlasáková, Eva Kerekes, Jakub Gottwald, Miroslav Donutil, Simona Stašová, Stanislav Zindulka, Petr Nárožný. **Distribútor:** Magic Box Slovakia

Živly, ktoré ovládajú našu planétu – Vzduch, Oheň, Zem a Voda, robia „pravidelnú inšpekciu“ u ľudí. Vo filme za všetky živly sledujeme Vodu, ktorej ľudia hovoria Dažďová víla. Tá prezlečená za žobráčku navštívi dedinu, kde prosí o chlieb a úkryt pred dažďom, ktorý vyvolala. Všetci však pred ňou zatvárajú dve-

re, len chudobná Květuška ju ukryje. Dažďová víla postupne na Zemi zisťuje, že ľudia začali myslieť najmä na peniazce a vytrácajú sa medzi nimi dobro a láska. Rozhodne sa preto, že im vezme vodu... Netreba sa však báť. Ako to už v rozprávkach býva – dobro a láska nakoniec zvíťazia...

(*Gold Souls*, USA | Francúzsko, 2009) 35 mm, 101 min., MP 12, české tituly, melancholická komédia

Duša Paula Giamattiho

Réžia: Sophie Barthes. **Scenár:** Sophie Barthes. **Kamera:** Andrii Parekh. **Strih:** Andrew Mondshein. **Hudba:** Dickon Hinchliffe. **Hrajú:** Paul Giamatti, David Strathairn, Dina Korzun, Emily Watson, Kathryn Winnick, Lauren Ambrose, Sergej Kolesnikov. **Distribútor:** Asociácia slovenských filmových klubov

Po náročných skúškach divadelného predstavenia Čechovovho *Uja Váňu* je Paul emocionálne vyčerpaný. Náhodou narazí na „Úschovňu duší“ – súkromné laboratórium, ktoré ponúka obyvateľom New Yorku úľavu od bremien, faziacich ich duše. Nechá si vybrať svoju dušu, no

po nevydarenom pokusežiť bez nej sa rozhodne prenajať si dušu, ktorá patrí neznámemu ruskému básnikovi. Tá mu síce umožní porozumieť jeho úlohe v Čechovovi, v ktorej na javisku exceluje, zároveň ho však zavedie do zvláštneho sveta, ktorý má s realitou pramálo spoločné...

PREMIÉRA: 27. 5. 2010

PREMIÉRA: 20. 5. 2010

NOVÉ FILMY PRE PREMIÉROVÉ KINÁ

(Nanny McPhee and the Big Bang, V. Británie, 2010) 35 mm, ŠUP, 109 min., MP, český dabing, **rodinná komédia**

Kúzelná opatrovatel'ka a Veľký tresk

Réžia: Susanna White. **Námet:** Christianna Brand – knihy *Nurse Matilda* (1964), *Nurse Matilda Goes to Town* (1967), *Nurse Matilda Goes to Hospital* (1975). **Scenár:** Emma Thompson. **Kamera:** Mike Eley. **Strih:** Sim Evan-Jones. **Hudba:** James Newton Howard. **Hrajú:** Ralph Fiennes, Ewan McGregor, Maggie Gyllenhaal, Emma Thompson, Maggie Smith, Rhys Ifans. **Distribútor:** Tatrafilm

Kúzelná opatrovatel'ka Nanny McPhee sa po piatich rokoch vracia na filmové plátno. Rovnako ako vtedy, aj tentoraz k nej napísala scenár Emma Thompson, ktorá si zahrala i hlavnú úlohu. Opäť sa pritom inšpirovala knihami Christianny Brand. Predtým pomohla zvládnuť kopec detí zúfalému vdovcovi, tentoraz bude

musieť vynaložiť všetky svoje sily, aby zachránila nielen zdravý osud jednej farmárky, matky troch deťí, ale navyše aj jej strechu nad hlavou. Zatiaľ čo jej manžel bojuje v 2. svetovej vojne, ona je na všetko úplne sama. Pred jej dverami sa našťastie v pravý čas objaví známa silueta ženy s obdivuhodnými schopnosťami...

(Dear John, USA, 2010) 35 mm, ŠUP, 105 min., MP 12, české titulky, **romantický**

Milý John

Réžia: Lasse Hallström. **Námet:** Nicholas Sparks – román (2006). **Scenár:** Jamie Linden. **Kamera:** Terry Stacey. **Strih:** Kristina Boden. **Hudba:** Deborah Lurie. **Hrajú:** Channing Tatum, Amanda Seyfried, Richard Jenkins, Henry Thomas, D. J. Coirona, Cullen Moss. **Distribútor:** Palace Pictures

Režisér Lasse Hallström, tvorca poetických filmových hitov *Čokoláda* a *Pravidlá muštarne*, nakrútil romantický príbeh lásky, ktorá musí neustále prekonávať odlúčenie a neprekonateľné diaľky. Mladý vojak stretne mladé dievča a z ich stretnutia sa zrodí osudová láska. Namiesto happyendu sa

však ich život vyvíja inak. Vojak musí ísť späť k jednotke a do služby ho povolávajú stále častejšie. Svoj vzťah tak obaja milenci žijú najmä prostredníctvom listov. Je vojenská služba dostatočným dôvodom na život? A kedy bude „Milý John!“ napísané naposledy?

(Sippur Gadol, Izrael / SRN / Francúzsko, 2009) 35 mm, 90 min., MN 15, české titulky, **čierna komédia**

Na veľkosti záleží

Réžia: Erez Tadmor, Sharon Maymon. **Scenár:** Sharon Maymon, Danny Cohen-Solal. **Kamera:** David Gurfinkel. **Strih:** Einat Glaser-Zarhin. **Hudba:** Eyal Leon Katzav. **Hrajú:** Itzik Cohen, Togo Igawa, Irit Kaplan, Dvir Benedek, Levana Finkelstein, Alon Dahan, Shmulik Cohen. **Distribútor:** Asociácia slovenských filmových klubov

Prečo sa má človek otravovať s chudnutím, keď sa môže dať na zápasenie? Poznanie, ku ktorému dospeje štvorica kamarátov, otvára množstvo komediálnych situácií, no zároveň upozorňuje aj na spoločenský tlak, vyvíjaný na ľudí s nadváhou. Film berie sumo ako prostriedok uznania i revolty v chudostou posadnutej

spoločnosti, a šport interpretuje ako cestu vyrovnania sa s osobnými problémami. Každá z postáv filmu má svoje tajomstvo i osobnostné špecifiká, vďaka ktorým film budú zaujme, smiech i napätie... Pomôže sumo hráčom zlepšiť ich spoločenskú situáciu a nastolí v ich rozhrávaných životoch pokoj?

(Remember Me, USA, 2010) 35 mm, 128 min., MP 12, české titulky, **romantická dráma**

Nezabudni na mňa

Réžia: Allen Coulter. **Scenár:** Will Fetters. **Kamera:** Jonathan Freeman. **Strih:** Andrew Mondshein. **Hudba:** Marcelo Zarvos. **Hrajú:** Robert Pattinson, Emilie de Ravin, Chris Cooper, Lena Olin, Pierce Brosnan. **Distribútor:** Continental Film

Romantická dráma o mladom rebelovi z New Yorku, ktorého vzťah s otcom je od rodinnej tragédie na bode mrazu. Tyler si nevie predstaviť, že by niekto mohol pochopiť, čím všetkým musel prejsť až do chvíle, kým neuveriteľnou hrou osudu stretne Ally. Lásky bola tou poslednou ve-

cou, na ktorú by chcel vyslieť, ale keďže jej prítomnosť pôsobí na jeho dušu ako balzam, bezhlavo sa do Ally zamiluje. Šťastné chvíle však netrávajú dlho – na povrch vyplávajú skryté tajomstvá a zdá sa, že šťastena hrá s Tylerom a Ally nefér hru...

NOVÉ FILMY PRE PREMIÉROVÉ KINÁ

PREMIÉRA: 6. 5. 2010

PREMIÉRA: 13. 5. 2010

PREMIÉRA: 13. 5. 2010

PREMIÉRA: 6. 5. 2010

(Nine, USA / Taliansko, 2009) 35 mm, ŠUP, 120 min., MP, české titulký, muzikál

Nine

Réžia: Rob Marshall. **Námet:** Arthur Kopit, Maury Yeston – rovnomený broadwayský muzikál (1982). **Scenár:** Michael Tolkin, Anthony Minghella. **Kamera:** Dion Beebe. **Strih:** Claire Simpson, Wyatt Smith. **Hudba:** Andrea Guerra. **Hrajú:** Daniel Day-Lewis, Marion Cotillard, Penélope Cruz, Sophia Loren, Nicole Kidman, Judi Dench, Kate Hudson. **Distribútor:** Magic Box Slovakia

Tento filmovej verzii známeho broadwayského muzikálu *Nine*, inšpirovaného Felliniho filmom *8 1/2*, dominujú excellentné tanečné čísla a hviezdne obsadenie. Film divákov zavedie do talianskych Benátok, kde sa režisér Guido Contini snaží dokončiť svoj film. Čerstvému štyridsiatnikovi ale

kazí radosť nastupujúca kríza stredného veku a predovšetkým nedostatok inšpirácie. Okrem toho podlieha vplyvu mnohých žien, ktoré ho obklopujú – matky, manželky, milienky, celoživotnej múzy, kostýmovej výtvarníčky či módnjej redaktorky...

PREMIÉRA: 13. 5. 2010

(A Nightmare on Elm Street, USA, 2010) 35 mm, ŠUP, 102 min., MN 15, slovenské titulký, horor

Nočná mora z Elm Street

Réžia: Samuel Bayer. **Námet:** Wes Craven (postavy) a Wesley Strick. **Scenár:** Wesley Strick, Eric Heisserer. **Kamera:** Jeff Cutter. **Strih:** Glen Scantlebury. **Hudba:** Steve Jablonsky. **Hrajú:** Jackie Earle Haley, Katie Cassidy, Kyle Gallner, Rooney Mara, Thomas Dekker, Kellan Lutz. **Distribútor:** Continental Film

Freddy Krueger sa vracia v najnovšom remaku klasického hororu *Nočná mora z Elm Street*. Skupinu tínedžerov z predmestia spája jedno puto: všetkých prenasleduje Freddy Krueger, desivo znetvorený zabitak, ktorý ich straší v ich snoch. Pokiaľ nespia,

môžu chrániť jeden druhého, ale keď zaspia, nieť úniku... Samuel Bayer, režisér novej verzie filmu o Freddyom Kruegerovi, sa zatiaľ preslávil ako tvorca viedoklipov, napríklad skupín Green Day, The Cranberries, Garbage či Davida Bowieho.

PREMIÉRA: 10. 6. 2010

(Prince of Persia: The Sands of Time, USA, 2010) 35 mm, ŠUP, 117 min., MP 12, slovenské titulký, akčný dobrodružný veľkofilm

Princ z Perzie: Piesky času

Réžia: Mike Newell. **Námet:** Jordan Mechner – rovnomená videohra. **Scenár:** Boaz Yakin, Doug Miro, Carlo Bernard. **Kamera:** John Seale. **Strih:** Mick Audsley, Michael Kahn, Martin Walsh. **Hudba:** Harry Gregson-Williams. **Hrajú:** Jake Gyllenhaal, Gemma Arterton, Ben Kingsley, Alfred Molina, Toby Kebbell. **Distribútor:** Saturn Entertainment

Mladý princ, ktorý bol oklamán a omylom privedie kráľovstvo svojho otca do záhuby, musí spojiť sily s dcérou nepriateľa, aby zabránil najhoršiemu. Musí si predovšetkým zmerať sily s armádou piesočných bojovníkov a zabrániť, aby piesočná búrka znič-

la celé ich kráľovstvo. Spolu s dobrodruhom Dastanom sa spoja so záhadnou princeznou Taminou. Ich cieľom získať a ochrániť prastarú dýku, schopnú vypustiť Piesky času – dar bohov, ktorý dokáže obrátiť čas a svojmu držiteľovi tak umožní ovládnuť svet.

PREMIÉRA: 20. 5. 2010

(Robin Hood, USA / V. Británia, 2010) 35 mm, ŠUP, 148 min., MN 15, slovenské titulký, historický

Robin Hood

Réžia: Ridley Scott. **Námet:** Brian Helgeland, Ethan Reiff, Cyrus Nowrasteh. **Scenár:** Brian Helgeland. **Kamera:** John Mathieson. **Strih:** Pietro Scalia. **Hudba:** Marc Streitenfeld. **Hrajú:** Russell Crowe, Mark Strong, Cate Blanchett, Max von Sydow, Danny Huston, William Hurt, Matthew Macfadyen. **Distribútor:** Tatrafilm

Zabudnite na všetko, čo ste počuli o slávnom zbojníkovi Robinovi Hoodovi! Režisérská legenda Ridley Scott prichádza s vlastnou verziou jeho príbehu. Takou tajomnou, aký bol temný raný stredovek, v ktorom sa film odohráva, takou vášnivou, akí vášniví boli

ľudia, ktorí vedeli, že ďalší deň pre nich nemusí nastať, a takou dobrou, aká dobrá herecká a tvorivá zostava sa na tomto výnimočnom projekte stretla. Všetci s výnimkou režiséra si totiž už aspoň raz v živote vyskúšali, aké to je držať v ruke vlastného Oscara.

PREMIÉRA: 13. 5. 2010

(Sex and the City 2, USA, 2010) 35 mm, 101 min., MN 15, slovenské titulky, romantická komédia

Sex v meste 2

Réžia: Michael Patrick King. **Námet:** Candace Bushnell (postavy z knihy). **Scenár:** Michael Patrick King. **Kamera:** John Thomas. **Strih:** Michael Berenbaum. **Hudba:** Aaron Zigman. **Hrajú:** Sarah Jessica Parker, Kim Cattrall, Kristin Davis, Cynthia Nixon, Chris Noth, David Eigenberg. **Distribútor:** Continental Film

Zábava, móda, priateľstvo. Sex v meste 2 prináša všetko a ešte niečo navyše. Carrie, Samantha, Charlotte, Miranda – ich životy a príbehy lások pokračujú v ďalšej časti, ktorá je ako obvykle plná žiarivého lesku. Tentoraz život zavedie hrdinky ďaleko od New Yorku – na jedno z najluxusnej-

ších, najexotickejších a najvzrušujúcejších miest na svete, kde sa večierky nikdy nekončia a každé zákušie skrýva nejaké tajomstvo. Štyrom kamarátkam sa podarí uniknúť práve včas, aby neupadli do klasického stereotypu manželských a materských povinností a nabrali silu im vzdorovať.

PREMIÉRA: 27. 5. 2010

(StreetDance 3D, V. Británia, 2010) 35 mm, 98 min., MN 15, český dabing, tanečný film

StreetDance 3D

Réžia: Max Giwa, Dania Pasquini. **Scenár:** Jane English. **Kamera:** Sam McCurdy. **Strih:** Tim Murrell. **Hudba:** Lloyd Perrin, Jordan Crisp. **Hrajú:** Charlotte Rampling, Rachel McDowall, Eleanor Bron, Chris Wilson, Patrick Baladi. **Distribútor:** Tatrafilm

Život Carly pripomína rozprávku. Chodí s charizmatickým Jayom a ich tanečná skupina sa práve prebojovala do finále majstrovstiev v tanci UK Street Dance Championship. Rozprávka sa ale končí vo chvíli, keď Jay opustí Carly i skupinu a všetky sny o tanečnej sláve sa tak začínajú rúcať. Zlomená Carly bojuje zo

všetkých síl, aby skupine i sebe dokázala, že k víťazstvu ich môže doviest' aj ona. Po sérii nepríjemností a osobných porážok začína o svojich vodcovských schopnostiach vážne pochybovať. Spása prichádza v podobe učiteľky baletu Heleny, ktorá je fascinovaná schopnosťami a nadšením Carly a celej skupiny.

PREMIÉRA: 27. 5. 2010

(Daybreakers, Austrália / USA, 2009) 35 mm, ŠUP, 98 min., MN 15, české titulky, triler

Svitanie

Réžia: Michael Spierig, Peter Spierig. **Scenár:** Michael Spierig, Peter Spierig. **Kamera:** Ben Nott. **Strih:** Matt Villa. **Hudba:** Christopher Gordon. **Hrajú:** Ethan Hawke, Willem Dafoe, San Neil, Isabel Lucas, Harriet Minto-Day, Jay Laga'aia, Damien Garvey, Sahaj Duplepton, Allan Todd, Gabriella Di Labio. **Distribútor:** Palace Pictures

Píše sa rok 2019. Zemou sa prehnala neznáma nákaza, ktorá väčšinu obyvateľov premenila na upírov. Tí usilovne udržiavajú ľudí na pokraji vyhynutia, aby sa mali čím živiť. Vedec Edward Dalton, ktorý sa odmieta živiť ľudskou krvou, sa snaží vytvorit' umelú krvnú náhradu, ktorá by udržala upírov pri živote. Času

a nádeje však ostáva veľmi málo. Len do chvíle, keď Ed stretne Audry – ľudskú ženu, ktorá mu pomôže k prekvapivému objavu. Oba vyzbrojení informáciami, za ktoré by upíri aj ľudia boli ochotní zabíjať, sa púšťajú do nebezpečného boja, ktorý rozhodne o osude ľudstva.

PREMIÉRA: 6. 5. 2010

pripravili **Nina Šitanová a Miro Ulman**
(REDAKCIA NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY TÝKAJÚCE SA DISTRIBUČNÝCH TITULOV!)

Z FILMOVÉHO DIANIA

Nový multiplex v Bratislave

Dňa 25. marca 2010 bol slávnostne otvorený nový multiplex (podľa medzinárodných noriem označenie pre kino s 8 a viac kinosálami). Má názov Palace Cinemas Eurovea a nachádza sa na Pribinovej 8 v Bratislave v novom nákupno-spoločenskom centre Eurovea. Od 26. marca je otvorený i pre verejnosť. Kino má 9 kinosál s celkovým počtom 1 650 sedadiel. Tri kinosály umožňujú digitálnu projekciu a v dvoch z nich je možné premietaf i 3D filmy. Na Slovensku sú tak už tri multiplexy s 29 kinosálami, z toho s 9 digitálnymi. Všetky sa nachádzajú v Bratislave a prevádzkuje ich spoločnosť Palace Cinemas Slovakia. K 31. decembru 2009 bolo na Slovensku v prevádzke 11 viacsálových kín so 43 kinosálami (z toho 10 digitálnymi) a dva multiplexy s 20 sálami (z toho 2 digitálnymi). Ich podiel na celkovej návštevnosti na Slovensku v roku 2009 bol 74,65 percent! Téma bratislavských multiplexov sa venujeme na str. 22.

(miro)

Zmena prináša pohľad z boku

„Necítim sa byť dokumentaristom,“ hovorí slovenský režisér Martin Šulík (1962) aj napriek tomu, že sa v posledných rokoch venuje práve dokumentárnej tvorbe. Po úspešnom televíznom cykle *Zlatá šedesátá*, ktorý nedávno získal Cenu slovenskej filmovej kritiky, onedlho uvedie do kín dvojdielny celovečerný film *25 ze šedesátých aneb Československá nová vlna*, ktorý bude mať svoju distribučnú premiéru 13. mája v Českej republike a slovenskí diváci hovidia na 18. MFF Art Film Fest. Svoj exkurz do 60. rokov československej kinematografie však Martin Šulík ukončí až ďalšou televíznou sériou, ktorá má detailnejšie sledovať premeny tohto mimoriadne tvorivého obdobia. No a onedlho by už chcel začať nakrúcať nový hraný film.

Nový dvojdielny celovečerný dokument o československej novej vlne 25 ze šedesátých aneb Československá nová vlna sa má oproti televíznej sérii Zlatá šedesátá v širšej miere zaoberať dobovými súvislosťami. Spočíva v tomto ich najväčšia rozdielnosť?

– Prvá časť projektu bola zložená z dvadsiatich šiestich portrétov tvorcov: režisérov, scenáristov, hercov, kameramanov. Vlastne to boli autoportréty, pretože oslovení ľudia sami prezprávali a interpretovali svoj život i dielo. Druhá časť projektu, ktorá by mala ísť v máji do kín, sa venuje premenám estetiky československej kinematografie 60. rokov. Snažili sme sa priblížiť dvadsaťpäť najvýznamnejších filmov, ktoré vtedy vznikli, a pomenovať, čo nové do našej a európskej kinematografie priniesli. V tomto prípade sa neopierame len o subjektívne spomienky tvorcov, ale aj o pohľady a názory filmových kritikov, ktorí dotvárajú dobový kontext filmu a kinematografie.

Podľa akého kľúča ste vybrali výsledné filmy?

– Od začiatku sme mali problém s časom. V 60. rokoch vzniklo veľa dobrých filmov, ale do nášho dokumentu by sa všetky nevošli, napriek tomu, že má dva stominútové diely. Spolu so scenáristom Janom Lukešom a strihačom Jirkom Brožkom sme chceli, aby prezentované diela vystihli myšlienkovú i žánrovú rozmanitosť tohto obdobia. Snažili sme sa vyselektovať teda tie, ktoré priniesli niečo nové v oblasti témy alebo formy. Mali sme ambíciu zachytiť rozličné generácie tvorcov i rozmanité tvorivé postupy. Každý režisér má v dokumente len jeden titul. Napríklad Miloš Forman nakrútil v 60. rokoch tri zaujímavé filmy, ale my sme mohli ukázať iba jeho debut *Konkurz*, ktorý v mnohých smeroch definoval novú poetiku a ovplyvnil ďalších filmárov. Súčasťou celovečerného dokumentu – na rozdiel od cyklu portrétov – sú aj filmy, ktorých režiséri už nežijú. Napríklad

foto: Peter Procházka

Uhrove *Slnko v sieti*, Havettova *Slávnosť v botanickej záhrade* alebo Kachyňov film *Ať žije republika*, ktorý bol pre mňa objavom. Je to pozoruhodný pohľad na koniec 2. svetovej vojny očami dieťaťa. V našom výbere je aj Jirešov *Křik*, jedno zo základných diel novej vlny, alebo Juráčkov *Případ pro začínajícího kafa*. Napokon, tretia časť projektu *Zlatá šedesátá*, ktorú sa chystáme dokončiť, by mal byť štrnásťdielny televízny seriál, v ktorom sa príbeh československej kinematografie 60. rokov pokúsime popísať chronologicky. S našim rozprávaním začíname tesne po vojne, keď sa znarodnila kinematografia, vznikla FAMU a vytvárali sa podmienky pre nastupujúcu generáciu filmárov. V seriáli sa hovorí aj o menej známych filmoch, muzikáloch, detektívkach, komédiách, filmoch pre deti alebo o slovenskej televíznej tvorbe. Zatiaľ však o seriál nemá nikto záujem.

Prvý seriálový cyklus odvysielala Česká televízia. S ďalším sú problémy?

– Možno sa boja toho, že diváci sa filmovou históriou presýtili. Minulý rok museli naše port-

réty a filmy zo 60. rokov pozerať každú sobotu šesť mesiacov. Nechceme však vytvoriť falošný mýtus o československej kinematografii 60. rokov. Chceme sa pokúsiť o jej objektívne zhodnotenie. Snažíme sa ukázať, čo tieto roky priniesli pre film pozitívne, ale zároveň aj to, čo ho v mnohých prípadoch zaviedlo do slepej uličky. Preto vo filme alebo v seriáli rozpráva oveľa viac kritikov než v cykle portrétov. Okrem iných napríklad Jelena Paštěková, Stanislava Přádná, Jan Lukeš, Václav Macek, Ivan Klimeš a Jan Bernard.

Film sa teda myšlienkovito posúva do ďalšej roviny...

– ...snaží sa postihnúť bohatosť žánrov a foriem našej kinematografie 60. rokov. Jedna z línií sa venuje vzťahu literatúry a filmu, pretože vtedy vzniklo niekoľko zaujímavých adaptácií literárnych diel: Němcove *Démanty noci*, Chrobákov *Drak sa vracia*, Vančurova *Marketa Lazarová*. Ďalšia vrstva sa zaoberá vzťahom medzi dokumentom a hraným filmom vo Formanových, Passerových alebo Hanákových dielach. Zaujímavé sú aj úvahy o filmových

experimentoch, akými boli Schmidtova a Juráčkova *Poštava k podpiraní* alebo Chytilovej *Sedmikrásky*.

Zrejme bolo ťažké vyselektovať z kvanta materiálu len zlovač, ktorý sa použije, však?

– Výber jednotlivých tém nebol jednoduchý. Napríklad pri filmoch *Věry Chytilovej* je vidieť umelecký vývoj, v ktorom sa odráža poznanie veľkej časti jej filmárskej generácie. Prvé filmy *Strop* alebo *O něčem jiném* majú veľmi blízko k dokumentu a posledný film dekády *Ovoce stromů rajských jíme* je vysoko výtvarne štylizovaný experiment s formou. Celý tento oblúk sme v celovečernom filme nemohli detailne zachytiť, ale v seriáli bude na to čas aj priestor.

Kto bol z generácie filmárov československej novej vlny dôležitý pre vás osobne?

– Mal som pocit, že toto obdobie dobre poznám, ale po nakrúcaní som začal mnohé veci vnímať inak. Niektoré filmy boli pre mňa objavy. Napríklad Karel Kachyňa vytvoril v 60. rokoch sériu filmov, ktoré sú dnes zaujímavejšie ako mnohé tituly, ktoré sa stali kultúrnymi ikonami. Pri práci som si uvedomil, že kinematografiu tých čias mám rád v celej rozmanitosti a pestrosti. Zaujímavý je pre mňa aj etický odkaz československej novej vlny. Tvorcovia sa nesnažili vytvárať produkty, ktoré budú za každú cenu divácke a budú zarábať peniaze, ale hľadali nové možnosti média. Experimentovali s filmom. Každý z nich mal pocit, že film môže ovplyvniť spoločnosť a že ju môže do istej miery humanizovať.

Filmy, ktoré vtedy vznikli, sú istým spôsobom aktuálne dodnes a stále komunikujú s divákom. Odvtedy sa niečo podobné a v takej sile nezopakovalo. Ako to vnímate vy?

– Myslím si, že také silné hnutie sa tak skoro neobjaví. Československá nová vlna nebola osamelý jav. V 60. rokoch boli v Anglicku Free Cinema a Francúzsku nová vlna, veľmi dobrý bol maďarský, poľský, nemecký či ruský film. Všade okolo bola nádej, že svet môže byť lepší. Dnes nádej nahradili skepsa a cynizmus, a tie sa premietajú aj do kinematografie. Nevráviam, že sa nenakrúcajú dobré filmy, ale už to nie je také masové hnutie. Keď si pozriete detektívky zo 60. rokov – žánre, ktorý stojí akoby na okraji záujmu kritikov a teoretikov – boli síce v mnohom poplatné dobe, ale prinášali zaujímavý pohľad na človeka. Vždy zápasil o nejaké mravné hodnoty bez zbytočného moralizovania. To dnes nevidíte.

Patríte k málu súčasných slovenských filmárov, ktorí viac-menej stále nakrúcajú. Čím to je, že na Slovensku vznikajú skôr ojedinelé projekty ojedinelých tvorcov?

– V posledných rokoch sa to výrazne zmenilo. Nastúpila nová generácia tvorcov, ktorí robia celkom zaujímavé filmy. Veľmi dobrí sú naši dokumentaristi. Keď raz bude niekto hľadať obraz spoločnosti, v ktorej momentálne žijeme, uvidí ho práve v ich dokumentoch. V Lehotského *Slepých láskach*, vo filmoch Kerekesa, Škopa, Vojteka či Rusnokovej. A myslím si, že hodnoty, o ktorých rozprávajú vo svojich filmoch, nie sú príliš vzdialené od myšlienok 60. rokov. Dokonca mám pocit, že nejakým zvláštnym spôsobom na tie staré filmy nadväzujú.

Keď sa ale pozrieme na hrané filmy, stále akoby prevládala tendencia zaujať diváka za každú cenu. Ako to vidíte vy?

– Tým, že je dokument bližšie k realite, zdá sa, akoby ju lepšie poznal a mapoval. S hraným

foto: Peter Procházka

filmom je to komplikovanejšie, lebo je nákladnejší. Kladú sa naň iné nároky a požaduje sa návratnosť peňazí. Autori sa pokúšajú vytvoriť čo najatraktívnejší tvar, a tak sa podkladajú divákovi. Minulý rok však vzniklo niekoľko zaujímavých hraných filmov rozličných žánrov, napríklad Balkov *Pokoj v duši*, Luthe *Tango s komármi*, Chlumského *Nedodržaný sľub* i zopár sľubných debutov, napríklad *Líštičky* Miry Fornay.

Na prelome apríla a mája sa koná v Českom Tešíne filmová prehliadka *Kino na hranici*. V programe má aj váš profil, vrátane študentských filmov. Takéto retrospektívy sa zvyknú robiť väčšinou zasluhujúcim filmárom. Aký je to pocit?

– Celý čas som sa tomu bránil, lebo mám pocit, že sa to robí mŕtvym ľuďom. Ale potešilo ma, že v tom nie som sám, lebo niečo podobné v Tešíne bude mať aj spisovateľ Jozef Škvorecký a poľský režisér Adam Sikora. A oni tiež ešte žijú.

Na čom momentálne pracujete, ak nepočítame projekt o československej novej vlně?

– Ak sa všetko podarí, chcel by som začať v októbri nakrúcať film, ku ktorému sme napísali scenár s Marekom Leščákom. A chcel by som tiež spraviť film so skupinou mladých pražských divadelníkov.

Po období dokumentov by ste sa teda rád vrátili k hranej tvorbe?

– Necítim sa byť dokumentaristom. Keď sme chodili do školy, tak nás Stanislav Párnický učil, že pri tejto práci je dôležitá zmena. Naozaj to nie je zlé. Keď striedate žánre a médiá, bránite sa stereotypom, zachováte si svieži pohľad. Práca na dokumente vám pomáha udržať kontakt s realitou, reklama vás učí skratke, hranný film vám napríklad umožňuje vytvárať modely vzťahov. Zmena prináša akýsi pohľad z boku.

Čo učíte svojich študentov vy?

– Celá moja snaha na škole smeruje k tomu, aby sa na film nepozerali s klapkami na očiach. Snažím sa, aby vedeli, že réžia nie je len zvládnutie štyroch remeselných pravidiel, ale uvažovanie v širších kontextoch.

V kontextoch čoho všetkého?

– ...bol by som rád, keby sa na film nepozerali len ako na tovar, ktorý zarába peniaze, ale ako na možnosť vyjadriť sa k svetu okolo. Chcel by som, aby si uvedomili, že nie sú prví filmári na svete, že pred nimi tu už nejakí boli a že nakrútili pekné filmy. Bol by som šťastný, keby si zachovali hravosť a originalitu, s ktorou prišli na školu. Skrátka, chcel by som, aby mali z práce radosť a zároveň, aby mali poznanie o najširších spoločenských a kultúrnych súvislostiach.

Martina Polívková

Bratislava: monopol multiplexov?

V hlavnom meste Slovenska je v súčasnosti v prevádzke len 6 jednosálových kín, z toho jedno v centre mesta.

Ďalších 29 bratislavských kinosál je sústredených v troch multiplexoch, ktoré majú toho istého majiteľa.

Chýba konkurenčné prostredie. Ako táto situácia ovplyvňuje výber filmov, ktoré má možnosť vidieť radový divák? A ako ju vnímajú jednotlivé distribučné spoločnosti?

Multiplexy predbehli jednosálové kiná

Multiplexy sú kiná s 8 a viac sálami. V Bratislave ich od konca marca máme tri – pri bratislavských nákupných centrách Polus, Aupark a najnovšie aj Euroea. Ich prevádzkovateľom je spoločnosť Palace Cinemas Slovakia, ktorá je v súčasnosti majiteľom 29 kinosál, z toho 9 digitálnych. V každom z troch multiplexov má aj 3 digitálne kinosály, z toho 2 s možnosťou projekcií 3D filmov. Pre porovnanie – oproti nim stojí len „šesť stotočných“ jednosálových kín. Jediným v centre mesta je kino Mladost', ktoré patrí do siete Europa Cinemas a pred pár rokmi „o vlások“ odolalo pokusom o zrušenie. Ďalších päť kín je v okrajových štvrtiach Bratislavy – DK Zrkadlový háj, DK Lúky, DK Dúbravka, DK Devín a kino Lamač. Premieta sa ešte vo vysokokšolských posluchárňach v FK Nostalgia a FK 35_mm. Dramaturgia v multiplexoch a jednosálových kinách sa značne líši. V multiplexoch podlieha diktátu trhu, ktorý takto nepriamo vplyva aj na formovanie diváka a jeho filmový vkus. Nekomerčné filmy si cestu do multiplexov musia „vybojovať“.

Pohľad na program filmov v multiplexoch v Poluse a Auparku za obdobie od 1. januára do 24. marca, teda do otvorenia tretieho multiplexu, ukazuje, že zo 42 premiérových titulov nebolo v multiplexoch uvedených 8, čo je 19,05 percent. Ide o všetkých 7 titulov z ponuky Asociácie slovenských filmových klubov (ASFK) a snímku 3 sezóny v pekle z distribučnej spoločnosti Continental Film, ktorá sa však dostala do multiplexov o týždeň neskôr po jej oficiálnej distribučnej premiére. Najnasadzovanejším v oboch multiplexoch bol v sledovanom období Avatar (Tatrafilm), druhá priečka patrila filmu Alvin a chipmunkovia 2 (Tatrafilm) a tretí bol Číhodosť (Palace Pictures). Distribučná spoločnosť Palace Pictures, ktorá patrí pod majiteľa multiplexov, má v prvej dvadsiatke ešte filmy Štvrtý druh (7), Rollerky (11.) a Astro Boy (15.). Jedinému slovenskému filmu Erotic Nation patrila 38. priečka.

Do oboch bratislavských multiplexov, ktoré sa sústreďujú s výraznou prevahou na komerčne orientované filmy, vlni prišlo 1 278 428 divákov, čo je 30,84 percent všetkých divákov na Slovensku. Priemerná návštevnosť na jedno predstavenie

bola 35,51 divákov. Pre porovnanie, priemerná návštevnosť najnavštevovanejšieho filmového klubu v Bratislave – FK Nostalgia, ktorý vo svojom programe ponúka klubové a artové filmy, bola vlni 84 divákov na predstavenie. Dokazuje to, že záujem o nekomerčnú časť kinematografie u divákov pretrváva. Ale má dnes obyvatel Bratislavy možnosť vidieť nekomerčné filmy v najvyššej zvukovej a obrazovej kvalite bez drevných sklápacích lavíc posluchárne? V tejto súvislosti sme sa opýtali všetkých filmových distribútorov, ako vlastnicky monopol multiplexov pocíňujú pri nasadzovaní svojich distribučných titulov a akú majú v tejto súvislosti skúsenosť s programovaním artových i slovenských filmov? Z jedenástich oslovených odpovedali štyri.

Sú artové filmy problematické?

Menšie distribučné spoločnosti s prevahou artových titulov sú s danou situáciou nespokojné. Rovnako ASFK, najväčší distribútor artových a klubových filmov na území Slovenska. Jej filmy sa v multiplexoch Palace Cinemas buď nehrajú vôbec alebo len zriedka. „Je veľká škoda, že Bratislava je ochudobnená o možnosť uvádzať filmy ako Venkovský učiteľ, Karamazovi, Antikrist, Protoktor či film Jara Vojteka Hranica. A to je len pár titulov z množstva, ktoré sa na Slovensko privezú a sú určené nielen klubovým divákovi, no do siete multiplexov Palace Cinemas sa nikdy nedostali,“ hovorí predseda ASFK Peter Dubecký. „Odkeď nefunguje Charlie centrum, je pre mňa veľmi ťažko zrozumiteľná filozofia, ktorou sa riadi vedenie Palace Cinemas vo vzťahu k artovým filmom, z ktorých mnohé boli ocenené hlavnou cenou na prestížnych festi-

valoch v Cannes, Berlíne, Benátkach alebo majú ocenenia za najlepší český film a podobené. Táto negatívna dramaturgická selekcia podsúva divákovi filmy, ktoré sú komerčne zaujímavé – i keď nie som si istý, či to tak vždy je, na druhej strane divák v Bratislave reálne nemá možnosť zoznámiť sa aj s filmami, ktoré patria k tomu najlepšiemu a najzaujímavejšiemu, čo vo svete vzniklo.“ Dana Freyrová zo spoločnosti Interstern, ktorej filmy sa v multiplexoch takisto takmer nehrajú, vysvetľuje, aký vplyv na činnosť ich spoločnosti má nemožnosť presadiť na trhu nekomerčné tituly. „Naša spoločnosť upustila od nákupu artových filmov – aj napriek výhodným podmienkam zo strany licencora – z dôvodu problematického nasadzovania v kinách Palace Cinemas. Pri artových filmoch sa nie je možné dohodnúť na dobrých časoch, ani na počte týždňov. Žiaľ, nenachádzame ústretoivosť ani pri podpore filmov v rámci akéhokoľvek priestoru Palace Cinemas a dlhodobu sme mali problémy aj s umiestňovaním upútavok či baneru a textu na webovej stránke týchto kín. Navyše percentuálny podiel z predaja vstupeniek je maximálne nevýhodný vzhľadom na investície do kópií, nákupu licencie či marketingovej kampane. Mnohé z filmov, ktoré sme zakúpili pre distribúciu do kín, sme napokon distribuovali len na DVD.“

Opačný názor má Anna Kováčová, ktorá vlni distribuovala jediný titul – divácky hit Pokoj v duši. Myslí si, že „radový divák môže vidieť taký film, aký si vyberie, len pri artových, slovenských a menej navštevovaných filmoch sa musí poponáhľať, aby mu film nevyradili z ponuky multikina skôr, než sa rozhodne si ho pozrieť. Multikina majú výhodu, že do svojho programu môžu zaradiť skoro všetky filmy,

ktoré sú na trhu a myslím si, že ju aj využívajú. Samozrejme, nie každý film dostane svoj zaslúžený priestor. Rozsah nasadenia, veľkosť sály, čas premietania ovplyvňuje majiteľ multikína. Veľkú úlohu tu zohrávajú reklama, médiá, zahraničné rebríčky a tiež 'veľkosť a sila distribútora'. Niektoré filmy sa hrajú dlhšie, iné kratšie, ale to ovplyvňuje divák svojou návštevnosťou." K otázke nasadzovania artových filmov dodáva, že „práve pre náročného diváka boli vymyslené filmové kluby, v ktorých si môže za výhodné ceny a vo svojom prostredí pozrieť film, ktorý ho zaujíma. V posledných rokoch sa to ale mieša a filmové kluby hrajú aj komerčné filmy a multikína artové filmy. Nechala by som to na kiná. Ak chceme, aby prežili – a je jedno či jednosálové kiná alebo multikína – musíme akceptovať ich ekonomiku. Oni najlepšie vedia ako prežijú a podľa toho sa správajú."

O nasadení filmu rozhoduje divák

Anton Drobný je konateľom distribučnej spoločnosti Continental Film a predsedom predstavenstva siete viacsálových kín Cinemax, ktorá mimo Bratislavu vlastní multikína s 37 kinosálami v 9 mestách po celom Slovensku. Na tému monopolu multiplexov v Bratislave hovorí: „...ak na jednej strane konštatujeme, že sa zatvárajú kiná, a na druhej strane sa nájde súkromný sektor, ktorý investuje do nových, moderných kín, ktoré v Bratislave ročne navštívi približne 1,3 milióna divákov, tak vďaka, že sú! Aj multiplexy dnes supľujú 'art kiná'. Oživujú program a logicky tak bodujú u každého diváka." Drobný nevidí problém ani v oblasti programovania filmov. „Všetko sa dá riešiť. Skôr sa zamyslime nad tým, či štát a samospráva nemajú za

úlohu starať sa o prežitie a rozvoj všetkých kín. Domnievam sa, že tých približne 4 150 000 divákov ročne si to na Slovensku zaslúži," hovorí.

K situácii monopolizácie bratislavských multiplexov sme oslovili aj Andreu Baisovú, country manažérku z Palace Cinemas Slovakia. „Svoje postavenie na trhu vnímame nielen ako výhodu, ale predovšetkým ako zodpovednosť a výzvu, ktorú treba premeniť na skvalitnenie filmovej ponuky a služieb. Máme záujem neustále rozširovať a upevňovať divácky potenciál nielen v Bratislave, ale na celom Slovensku. Myslím si, že zatiaľ sa nám to celkom darí – každý rok rastie počet divákov, ktorí navštívia naše multikína. Viani ich bolo takmer 1,3 milióna, s otvorením nášho tretieho multiplexu v nákupnom centre Eurovea počítame s nárastom približne o jednu tretinu." Na otázku, podľa akého kľúča vyberá filmy do programu multiplexov, odpovedá: „Z filmovej ponuky, ktorú predkladajú distribučné spoločnosti, sa snažím vybrať a ponúknuť našim divákovi maximum – odhadujem, že v našich multikinách premietame divákovi každý rok minimálne 90 percent zo všetkých filmov, ktoré sa objavujú v slovenských kinách. Rozhodujúcim pre dĺžku nasadenia je jednoznačne divácky potenciál každého filmu."

V súvislosti s programovaním multiplexov sa hovorí aj o sporadickom a nevhodnom nasadzovaní slovenských filmov. Buď sa nehrajú vôbec alebo krátko a nie v najlepší časoch. „Teším sa, že slovenské filmy pribúdajú do distribučnej ponuky, rovnako ako sa vždy teším a som hrdá, keď sa slovenskému filmu 'zadarí'. Ale čo sa týka nasadzovania – v našich multiplexoch platia pre ne rovnaké pravidlá, ako pre všetky ostatné filmy. Rozhodujúcim

Najnasadzovanejším filmom v bratislavských multiplexoch bol v prvom štvrtroku 2010 divácky hit Avatar.

faktorom je predovšetkým divácky potenciál," vysvetľuje Baisová.

Na záver...

V súčasnosti je takáto situácia neriešiteľná. Kiná prevádzkujú súkromné spoločnosti, ktorých činnosť nemôže regulovať štát. Neexistuje na to ani legislatívna norma, ani finančná podpora. Tú dostávajú na distribúciu artových, ale i domácich filmov distribučné spoločnosti, a tie, ako vidieť, nemajú veľkú šancu ovplyvniť, kedy a ako dlho sa filmy budú v multiplexoch premietiť. Ak by dostávalo dotáciu niektoré kino, ostatné by sa mohli právom cítiť diskriminované. Len kiná začlenené do siete Europa Cinemas majú presne stanovený percentuálny podiel európskych filmov, ktoré musia odpremietť. Pre porovnanie, ani v zahraničí neexistuje legislatíva, ktorá by priamo regulovala programovanie kín. Podľa Martina Kanzlera z Európskeho audiovizuálneho observatória však vo viacerých krajinách – napríklad vo Francúzsku, Nemecku alebo Španielsku – môžu finančnú podporu získať kiná, samozrejme, pri dodržaní istých programových pravidiel.

Jedným zo spôsobov, ako divákovi v Bratislave v súčasnosti umožniť pozrieť si artové filmy v dôstojných priestoroch v centre mesta, je prebudovanie Charlie centra, ktoré je v správe SFÚ. Jeho generálny riaditeľ Peter Dubecký hovorí: „Dúfam, že po skončení všetkých súdnych sporov, ktoré máme s terajším prenajímateľom – spoločnosťou IC Centrum (od roku 2007 nemá so SFÚ žiadny zmluvný vzťah a priestory Charlie centra užívajú bez právneho titulu – pozn. red.), bude SFÚ môcť začať s realizáciou projektu 'Arthouse'. Pôjde o vybudovanie viacúčelového priestoru, kde sa budú nielen premietiť nové slovenské filmy, ale bude tam i sála pre európske filmy a špecializovaná archívna sála, kde bude možné hrať filmy, ktoré nemajú licencie, čo je jedna z výsad vyplývajúca z nášho členstva v Medzinárodnej organizácii filmových archívov FIAF. Chceli by sme v Charlie centre usporadúvať výstavy a otvoriť filmové múzeum. Myslím si, že je to priestor, ktorý by mohol prinavrátiť Bratislave to, čo v súčasnosti nemá – možnosti na organizovanie menších festivalov, prehliadok či retrospektív." O časových údajoch je však dnes ešte predčasné hovoriť.

Miro Ulman

Bokovka sa nevypláca

foto: Continental Film

Manželský trojuholník, napriek svojej až desivej jednoduchosti, v sebe ukrýva nekonečné množstvo variácií a interpretácií. Jeho geometrická štruktúra je jedným z inšpiračných prazdrojov umení všetkého druhu, kinematografiu nevynímajúc. Medzi jeho jednotlivými vrcholmi dokáže skúsený pozorovateľ odhalit najrozmanitejšie žánrové nuansy od drámy až po komédiu.

Okno ve zdi, podobne ako Herzova *T.M.A.*, je ladené do temnejších monochromatických farebných tónov. Úvodné zábery z vtáčej perspektívy, evokujúce napríklad Kubrickovo *Žiarenie*, oboznamujú diváka s malebnou lesnatou krajinou ako stvorenu pre romantickú turistiku. Do tohto atraktívneho lona prírody smeruje milenecká dvojica (Karel Roden a Catherine Flemming). Žena okolie zjavne pozná, preto prvé kroky milencov vedú k akejsi zostavanej vile, ktorá im evidentne má poslúžiť ako dočasné prístrešie. Naoko opustená stavba sa ale stane ich nedobrovoľným väzením. V jedinej takmer dostavanej miestnosti – honosnej kúpeľni – ich zamkne pre nich, do poslednej chvíle nepoznaný, záhadný krivajúci postarší majiteľ stavby, pravidelne terorizujúci svoju manželku výčitkami o jej údajnej nevere...

Film *Okno ve zdi* je nakrútený na motívy poviedky Ivy Hercikovej *Okno*. Autorka sa spolu s režisérom podieľala aj na scenári, ktorý je asi najväčšou slabinou filmu. Výsledný filmový tvar síce vyslúžil žánrové označe-

nie psychologický triler, samotní tvorcovia ale toto zaradenie postupne popierajú a miešajú medzi jednotlivé ingrediencie prvky hororu a mysteriózneho duchárskeho príbehu. Kostra jednoduchej premisy, keď sa hlavní hrdinovia stávajú zajatcami niekoho tretieho, ale vôbec nemusí byť vratká alebo nedostatočná len preto, že sa autori rozhodnú pohybovať v mantineloch tzv. pokleslých žánrov. Aj v kanadskom sci-fi trilere *Kocka* alebo v pomerne nedávno odštartovanej doteraz šesťdielnej krvavej sérii *SAW* tvorcovia pracujú s domom / miestnosťami a niekoľkými hercami, pričom tento minimalizmus v prvom prípade dokáže rozvíjať filozoficko-existenciálne otázky bez straty napätia vyvolaného tajomnom, v druhom prípade je napätie zasa udržiavané vonkajšími atrakciami, ale stále v kánonoch žánru.

Okno ve zdi je iný prípad. V momente, keď jeho postavy začínú „filozofovať“, film opúšťa rovinu trilera a divákovi reflexiu automaticky katapultuje do neživnej „konverzačky“, ktorá s trilerovým napätím nemá žiaden styčný bod. Namiesto stupňovania psychologického teroru v záujme predpokladanej prekvapivo-šokujúcej pointy, ponecháva hlavný „trýzniteľ“ dvojici pomerne voľné pole pôsobnosti a jeho neustále „pendlovanie“ medzi domom s vystresovanou manželkou a vilou – väzením, začína byť únavné. Ani mysteriózny nádych atmosféry, ktorá by mala diváka naviesť minimálne k otázke, či to,

čo sa deje, nemá predsa len nejaké žánrové vysvetlenie, sa v konečnom dôsledku neukázalo ako šťastný. Režisérův pokus zakomponovať do filmu zábery zo svojej krátkometrážnej prvotiny *Sen* totiž aj bez jej znalosti pôsobí cudzoročno a samoúčelne. Tieto dve snímky, žiaľ, spája iba postava Karla Rodena.

Príbeh filmu rámcujú zábery dvoch policajtov osvetľujúcich záverečné rozuzlenie. Ich dialóg je ale zbytočný a zaniká v ňom aj posledný mysteriózny tromf, ktorý *Okno ve zdi* ukrývalo. Jednoznačným pozitívom snímky je len pôsobivá kamera Vladimíra Smutného, schopná aj na malom priestore dodáť záberom potrebnú hĺbku a panorámu, alebo klaustrofobický pocit stiesnenosti bez toho, aby sa uchýlila k alibistickému zahmlievaniu a epilepticky roztrášeným pohľadom. Tento pozitívny fakt vzápätí zráža na kolenná hudba, ktorá je vo väčšine prípadov alfa a omegu podobného typu filmov. Z nepochopiteľných dôvodov produkcia vybrala namiesto pôvodnej hudby zmes použitých skladieb, z ktorých za uši najviac „ťahá“

ústredný motív z Verhoevenovej klasiky *Základný inštinkt*.

Film *Okno ve zdi* vznikol v česko-slovenskej koprodukcii s medzinárodným hereckým obsadením. Okrem Karla Rodena a Catherine Flemming odvieďli profesionálne herecké výkony aj Soňa Valentová a Jürgen Prochnow, čo je kompletne ústredné kvarteto hlavných protagonistov. Úvodné titulky tzv. poučeného diváka neomyšľene nasmerujú na Hitchcockovu klasiku a neprekvapí teda záverečné venovanie filmu práve tomuto trilerovému klasikovi (*a autorka predlohy – poz. aut.*). Podľa niektorých prameňov dokonca hollywoodski producenti kedysi zaistili práva na sfilmovanie Hercikovej poviedky *Okno* s cieľom ponúknuť ju práve majstrovi hororu. Nech už je pravda akákoľvek, súčasné Kohoutovo *Okno ve zdi* namiesto kinematograficky voveurského sledovania, prepájajúceho oko kamery a oko diváka, len tak napoly ospalo žmurká a nena- pľňa ani povestnú tézu o jednookom medzi slepými.

Jaroslav Procházka
(autor je vedúci Mediatéky SFÚ)

Okno ve zdi

(Okno ve zdi, Česká republika / Slovenská republika, 2009)

Réžia: Miloš J. Kohout. **Námet:** Iva Herciková – poviedka *Okno* zo zbierky *Pavouk, který kulhal* (1969). **Scenár:** Iva Herciková, Miloš J. Kohout. **Spolupráca na scenári:** Martin Němec. **Kamera:** Vladimír Smutný. **Strih:** Tomáš Řehořek, Filip Malásek. **Hudba:** rôzne skladby a piesne. **Hrajú:** Jürgen Prochnow, Karel Roden, Catherine Flemming, Soňa Valentová, Csongor Kassai, Ivan Krupa, Klauďie Osíčkova a ďalší. **Minutáž:** 81 min.

Keď sa zo sna stane film

Námet pre snímku *Duša Paula Giamattiho* sa zrodil v spánku. Debutujúcej americkej režisérke francúzskeho pôvodu Sophie Barthes sa jednej noci prispnil zvláštny sen, prepájajúci humor Woodyho Allena s psychológiou Carla Gustava Junga. Táto jej surrealisticko-futuristická vízia, namiešaná samotným podvedomím, skončila ako to u niektorých začínajúcich filmárov býva, vo forme scenára. Ako nekonvenčný príbeh v roku 2006 zaujala porotu na filmovom festivale Nantucket v americkom štáte Massachusetts, kde zaň Sophie Barthes získala cenu. Film tak dostal zelenú pre svoju realizáciu a režisérka na festivale zároveň našla v jednom z hosťujúcich hercov predstaviteľa hlavného hrdinu. Úloha, v ktorej si pôvodne vysnila už spomínaného Allena, sa nakoniec prispôbila na telo iného Newyorčana. Paul Giamatti si zahral samého seba (ako *spoluproducentka sa pod snímku podpísala i Paulova žena, jej postava však v príbehu vystupuje pod fiktívnym menom – pozn. aut.*).

Paul práve nacvičuje dramatickú Čechovovú hru. Vnútorňá nespokojnosť interpretovanej postavy sa nápadne podobá jeho momentálnemu psychickému rozpoloženiu. Inapriek tomu sa s ňou nedokáže zžiť. Jeho prejav pôsobí kostrbato a zúfalo. Z mŕtveho bodu existenčnej i umeleckej krízy ho vytrhne článok v časopise, ponúkajúci odľahčenie od ťaživej duše. Lahkosť a voľnosť, ktoré Paul po jej odňatí pocíti, sa ča-

som začnú vytrácať a herec pochopí, že život s dušou je preda len krajší ako bez nej. Pre lepšie pochopenie nacvičovanej drámy sa teda rozhodne zaplniť prázdne miesto vo svojom vnútri, a to dušou „ruského spisovateľa“. Ani tento vnútorný životabudič sa Paulovi nepozdáva a zatúži po návrate k svojej pôvodnej dušičke. Cesta k nej však nie je jednoduchá. Paulova duša sa zatiaľ nelegálnym prevodom dostala do Petrohradu a dostať ju späť musí len on sám.

Téma vnútornej esencie človeka a jej následné vynímanie z tela nie je pre filmárov žiadnou novinkou. Úsmevne sa s ňou v našom teritóriu v 70. rokoch minulého storočia pohral napríklad Václav Vorlíček, o tridsať rokov neskôr ju do snovej roviny posunul Michel Gondry v snímke *Večný svit nepoškvrnenej mysle*. Sophie Barthes svojím príbehom vstupuje na pole nie neznámej, no málo prebádatej témy. Vágnosť samotného procesu rozvíja paralelu s jeho filmovou prezentáciou. Režisérka zachádza na tenký ľad, kde si po dramatickej stránke nedokáže udržať stabilitu. Prechody medzi jednotlivými epizódami pôsobia vykonštruovane, čo nešťastne podráža nohy inak celkom príjemne rozvinutému realistickému rámcu príbehu.

Postavy, priestory a lokality, kde sa príbeh odohráva, sa tiež schematizujú do konvenčných klíš. Američania sú opísaní výlučne pozitívne – keď sa dopustia chyby, sú ochotní ju napraviť.

foto: ASFK

Aj americké prostredie (predovšetkým priestory súkromnej kliniky) je jasné a presvetlené, na druhej strane vizuálne dobre kontrastuje s ponurým Ruskom. Hrdinovia z východnej Európy v zaškatul'kovaných formách sa naopak obmedzujú na charakterových plochosť, a preto strácajú na presvedčivosti. Podpornou barličkou sú zvukné filmové mená ako Emily Watson či Paul Giamatti. Jemnou výrazovou mimikou predvádzajú široký arzenál emócií. Rovnako jednoducho dokážu pobaviť, ako aj vyjadriť sklamanie či pochybnosť. Ich herecký prejav je v celom filme bez pochyb tým najsilnejším.

O tom, že ide o herecký koncert jednej postavy, strhávajúcej na seba celý obsah filmu a takmer každú jeho minútu, hovorí i názov, pod ktorým sa snímka na Slovensku distribuuje. *Duša Paula Giamattiho* od začiatku upriamuje divácku pozornosť na spomínaného her-

ca, ktorý si stvárnenie samého seba doslova užíva. Zatiaľ čo pôvodný názov *Cold Souls*, voľne preložený ako *Chladné duše*, v sebe rozvíja viacero interpretačných rovín, pravdepodobne bližších zámerom autorky. Jej cieľom nebola oslava jednej postavy, ale kritická reflexia zhýčkanosti dnešnej spoločnosti, utiekajúcej sa k fiktívnym cestičkám falošnej pomoci. Prítom všetko, čo človek potrebuje, má vo svojom vnútri, len sa s tým musí vyrovnáť, a to predovšetkým v neľahkých situáciách.

Napriek spomínaným nedostatkom má prvotina Sophie Barthes potenciál. Niektorí režiséri jednoducho potrebujú dozrieť ako dobré víno, aby každým ďalším a ďalším filmom prekonal hranice vlastných i diváckych očakávaní.

Zuzana Štefunková
(autorka je študentka
filmovej vedy na FTF VŠMU)

Duša Paula Giamattiho (Cold Souls, USA / Francúzsko, 2009)

Réžia: Sophie Barthes. **Scenár:** Sophie Barthes. **Kamera:** Andrij Parekh. **Strih:** Andrew Mondshein. **Hudba:** Dickon Hinchliffe. **Hrajú:** Paul Giamatti, David Strathairn, Dina Korzun, Emily Watson, Kathryn Winnick, Lauren Ambrose, Sergej Kolesnikov a ďalší. **Minutáž:** 101 min.

Protektorát i páľčivá súčasnosť

V termíne od 26. marca do 27. apríla 2010 trval 17. ročník slovenskej Medzinárodnej prehliadky filmu, televízie a videa Febiofest, ktorá má s českým bratom (či skôr otcom) spoločný svoj putovný charakter. Jej dejiskom bolo okrem Bratislavy sedem ďalších miest. Najkomplexnejší bol šesťdňový bratislavský program.

Jednou z fažiskových sekcií podujatia je Nový český a slovenský film. Otváracia snímka *Protektor* režiséra Marka Najbrta bola bezpochyby dobrou voľbou, ktorá sa uskutočnila ešte predtým, ako film pri udeľovaní Českých levov ocenili až v šiestich kategóriách. Príbeh populárneho rozhlasového redaktora, ktorému v období Protektorátu židovský pôvod jeho manželky skomplikuje profesionálny život, je pozoruhodnou štúdiou človeka a jeho (márnej?) snahy vyhovieť mocipánom a zároveň si zachovať čistý štíť. Nejednoznačnosť hlavného hrdinu robí tento film výnimočným bez toho, aby relativizoval otázky viny, morálky, lojálnosti a svedomia. Ak by sme mali nájsť kvalitatívny protiklad k tomuto titulu, bolo by to podobenstvo *Jarmareční bouda* Pavla Dražana, remake režisérneho filmu z roku 1982. Kým vtedy mohli ísť o hru so „zakázaným ovocím“ a formálny odkaz na 60. roky, dnes pôsobí mozaika príbehov o netolerancii, manipulácii a túžbe po moci anachronicky, ba mnohé scény akoby boli paródiou seba samých. Hranú tvorbu našich západných susedov reprezentoval – popri sekcií televíznych filmov – ešte distribučný titul *Kawasakihno ruže*, ktorým po rokoch príjemne prekvapil

Jan Hřebejk, a dve študentské snímky – adaptácia poviedky Césare Paveseho *Druhé dejství* (r. Olmo Omerzu) a krátky film o zložitom vzťahu vnučky k ťažko chorej babičke *Bába* (r. Zuzana Kírchnerová).

Trinástim titulmi bola zastúpená súčasná česká dokumentárna tvorba, vrátane najlepšieho dokumentu minulého roka (*Český lev*) *Zapomenuté transparty do Poľska* režiséra Lukáša Příbyla. Pozoruhodná je odvaha mladých tvorcov siahnuť po páľčivých témach a vyfažif z nich maximum – ako Martin Mareček vo filme *Auto *Mat* o „protiautomobilovom“ boji pražských cyklistov či Tereza Reichová v snímke *Kruh – portrét demonstrácie*, v ktorom z rôznych aspektov skúma zrážku polície a demonštrantov reprezentujúcich ultrapravicovú Dělnickú stranu. Medzi české dokumenty bol zaradený aj bakalársky film (FAMU) Slovenky Viery Čákanyovej *Alda*, v ktorom autorka metódou hranej rekonštrukcie veľmi presne, hlboko a zároveň empaticky preniká do sveta ženy postihnutej Alzheimerovou chorobou. Zaujímavé porovnanie so súčasným českým dokumentom poskytl uvedenie rekonštruovaných snímok Jana Špátu z rokov 1965 až 1992. V neposlednom rade priťahol pozornosť divákov aj

Režisér Marek Najbrt si svoj film *Protektor* prišiel uviesť do Bratislavy osobne aj s ďalšími tvorcami.

„feničovský“ cyklus *České milování* o rôznych podobách lásky.

Zo slovenských snímok Febiofest venoval pozornosť najmä tým, ktoré nenájdeme v kino-distribúcii. Azda najviac oslovila trojica filmov uvádzaná spoločne, a to nielen kvalitou, ale aj tým, že reprezentovali rôzne prístupy mladých režisérnov k autorskej tvorbe. Krátky film Juraja Krasnohorskeho $X = X + 1$ možno chápať ako experiment, metaforu, formálnu hračku s dokonalým vizuálnym stvárnením – svieži závan neošúchanej poetiky. Film Lukáša Hanuláka *Otec* má možno konvenčnú formu, ale podáva silný príbeh o zložitom vzťahu otca a syna, na ktorého vyznení má výrazný podiel kamera-man Ivo Miko. A napokon snímka Mátyása Priklera s ironizujúcim názvom *Ďakujem, dobre*, naopak, „neučesane“, kruto, ale pravdivo vypovedá o „čase, ktorý žijeme“, o hodnotách, ktoré (ne)vyznávame. Zaujímavá bola aj trojica portrétov: Miro Remo v oceňovanom filme *Arsy-Versy* podáva hravý portrét hravého človeka, vlastného strýka a amatérskeho „netopierológa“. Ivan Ostrochovský vy-

tvoril výstižný profil hudobného skladateľa Ilju Zeljenku v snímke *Ilja*. Zuzana Piussi sa v *Hrdinovi našich čias* nechala očariť nielen objektom svojej pozornosti, filmovým kritikom a teoretikom Pavlom Brankom, ale aj vlastnými inscenačnými nápadiami, ktoré „zlepila“ do nesúrodého celku. Výborným nápadom bolo pripomenúť minulosť a prítomnosť nášho animovaného filmu – pri nesporných kvalitách snímok z rokov 2005 až 2008 si však nemožno nevšímnuť kvantitatívny nepomer medzi minulosťou a súčasnosťou.

Febiofest aj tentoraz ponúkol novinky klubovej distribúcie, vrátane filmov Projektu 100, kým do sekcie Kino-Ikon Plus vybrali mladí kritici filmy, ktoré sa v distribúcii, naopak, zrejme neobjavia. Z národných kinematografií padla voľba na poľskú, spomeňme aspoň vynikajúci dokument Bartosza Konopku *Králik na berlínsky spôsob*, ktorý banálnu realitu – zvieratá žijúce v blízkosti Berlínskeho múru – mení na nesmierne zábavnú i mrazivú výpoveď o totalitnom režime. Profil Larsa von Triera priniesol výber filmov kontroverzného tvorcu od debutu *Prvok zločinu* (1984) až po najnovšieho *Antikrista*. Najmä pre mladších divákov bol určite prínosom profil Miklósa Jancsóa. Tvorca, bez ktorého si je len ťažko možné predstaviť dejiny maďarskej a európskej kinematografie, sa zúčastnil na uvedení svojho filmu *Pánov lampáš v Budapešti*.

Nevýhodou tohtoročného Febiofestu bola absencia Charlie centra, a teda ešte väčší priestorový rozptyl programu než po iné roky. Podujatie má jasnú, vyprofilovanú dramaturgiu – nedá mi však nepoložiť otázku, či nie až príliš. Nejaký nový nápad by po tých rokoch príjemne prekvapil.

Jaroslav Hocheľ
(autor je filmový publicista)

Obraz ako „z organu“

Jednu z trinástich sekcií 17. Febiofestu bolo Zvláštne uvedenie. Pod týmto názvom sa skrývala projekcia filmu *Organ* (1964) Štefana Uhra v digitálnej zreštaurovanej kópii. Film v novej kvalite sa premietať pri príležitosti významného tohtoročného jubilea jeho kameramana Stanislava Szomolányiho. Pre divákov v sále FK 35 mm na VŠMU to bol zážitok, očarenie neskrýval ani sám „autor obrazu“.

Pre Szomolányiho bolo premietať zreštaurovanej kópie filmu takmer ako premiéra. „Už pri prvom predvážaní novej kópie som bol šokovaný radosťou,“ približuje svoje dojmy. „Obraz mal také technické parametre, aké som v minulosti nikdy nevidel. Nemá technické nedostatky, ale je stabilný, elegantný a divák nemá žiadne rušivé elementy. Film sa dostal do novej podoby aj vďaka tomu, že sa premietať na celej ploche – bol širokouhlý. Dovtedy sa vždy premietať len čiastočne – v televízii na klasický formát, v kinách na rozšírený – a odrazu zahrali všetky veci, ktoré sme pri vzniku filmu komponovali na všetky strany. Konečne som videl prvýkrát niektoré postavy, ktoré som v minulosti počul len zo zvuku, hoci mali byť v obraze.“

Film *Organ* získal kvalitu vďaka niekoľkomesačnej práci na jeho reštaurovaní. Podieľali sa na nej aj Peter Csordás, riaditeľ Národného filmového archívu SFÚ a Štefan Komorný, odborný pracovník filmového archívu. „Každý sekunda filmu z jeho jednej hodiny, tridsiatej jednej minúty a tridsiatich sekúnd sa venovala veľká pozornosť,“ povedal na projekcii filmu Štefan Komorný. „Rovnako tomu tak bolo i v prípade každého jediného obrazového políčka zo 137 250 anamorfoficky nasnímaných okienok, každému záberu z 206 stíhových, vytvárajúcich toto nezabudnuteľné a výnimočné

filmové dielo.“ Peter Csordás dopĺňa, že „na reštaurovaní *Organu* sa podieľalo 15 ľudí, a to v profesiách skenerista, reštaurovanie farebných korekcií, supervizia obrazu, tomu však ešte predchádzalo napozieranie si obrazu v projekcii, komunikácia s technológom z laboratórií na tému, v akom stave je film. Najprv sa film naskenoval v rozlíšení 2K, potom nasledovala fáza reštaurovania, pričom približný počet defektov na tomto filme bol asi 2,5 milióna. Nasledovali farebné korekcie s kameramanom filmu. Výsledný filmový master sa prepísal na HDCAM SR nosič vo vysokom 2K rozlíšení a urobil sa aj záznam na Blu-ray disk a digitálny Betacam, Betacam SP a DVD záznam. *Organ* môžeme radiť medzi filmy v lepšej kondícii, ale aj tak si vyžadoval prácu na piňých deväť mesiacov.“ Ale stálo to za to. Presne to pomenoval Stanislav Szomolányi: „Aby som pripomenul režiséra Štefana Uhru – on vždy hovoril, že na technike nezáleží, dôležité je, čo sa ukazuje. Dnes ale doba pokročila a dôležité je aj to, ako sa to ukazuje.“

Film *Organ* prešiel kompletnou obnovou a záchranou vo filmových laboratóriách Ateliéru Bonton Zlín ako súčasť prioritného projektu SFÚ Systematická obnova audiovizuálneho kultúrneho dedičstva a jeho prístupovanie.

(sim)

Prevaha vážnych tém

Tohtoročný 12. medzinárodný festival frankofónnych filmov, ktorý sa konal v Bratislave od 8. do 13. apríla 2010, prišiel nielen s novým hlavným organizátorom (FIFFBA, nezisková organizácia), ale aj s niekoľkými novinkami v dramaturgii.

Ak by sme festival mali hodnotiť podľa otváracieho večera, museli by sme ho vyhlásiť za prírodnú katastrofu – nedôstojné vyčkávanie pred dverami, nefunkčný „zasadací poriadok“, absolútne nepripravená moderátorka, ktorá si zjavne poplietla slávnostné otvorenie s markizáckou *Partičkou*. Ešteže komédia *Lámač vzťahov* spĺňala kritériá, ktoré sa zvyčajne kladú na úvodný film – ľahší žáner s hviezdami v hlavných úlohách.

Kvalitný program však, našťastie, vyvážil tento trapas. Sekcia Panoráma ponúkla najmä diela známych tvorcov ako Tony Gatlif (dráma *Korkoro* s tematikou rómskeho holokaustu) či André Téchiné (*Dievča z vlaku*). Aktuálnou tematikou imigrácie sa zaoberal režisér Philippe Lioret v emocionálne pôsobivej snímke *Welcome*. Špičkovú kvalitu predstavovali oba izraelské filmy – tragický príbeh lásky dvoch mužov v prostredí ortodoxnej židovskej komunity *Oči doširoka otvorené* (r. Haím Tabakman) a rodinná dráma *Jaffa* (r. Keren Yedaya) s aspektom židovsko-arabských vzťahov.

Sekcia Nové svetly bola zameraná na diela debutantov a menej známych tvorcov. Zaujali najmä silné príbehy s tematikou vzťahov medzi rodičmi a deťmi, či už išlo o ambiciózneho mladého športovca a násilníckeho otca v belgickej snímke *Regafa* (r. Bernard Bellefroid), vzťah na pomedzí lásky a nenávisťi v debute 20-ročného (!) kanadského režiséra

Xaviera Dolana *Zabil som svoju matku* či odkrývanie tajomnej epizódy z rodinného života v minulosti v snímke *Matky a dcéry* (r. Julie Lopes-Curval).

Po prvý raz venoval festival samostatnú sekciu slovenskej kinematografii. Pod hlavičkou Všetko čo mám rád bol uvedený *Balkon Pokoj v duši* a dokumenty Juraja Lehotského, Petra Kerekesa, Marka Škopa a Jara Vojteka. Objavom sa stali dva filmy slovenskej študentky FAMU Viery Čákanovej *100 dní a Alca*, ktoré podnieťli zaujímavú diskusiu o vzťahu hraných a dokumentárnych prvkov v jej snímkach. Novinkou bola aj samostatná sekcia dokumentov, spomedzi ktorých preukázali veľký divácky potenciál *Ples herečiek* režisérky Maiween o súkromí a práci známych francúzskych umelkyň a obraz zo života partie mladých ľudí v súčasnom Paríži *Život na ranči* Sophie Letourner. Súčasťou programu boli aj tri desiatky krátkych filmov, uvádzaných v samostatných blokoch aj ako pred filmy. A napokon s titulmi zo sekcie Predpremiéry sa postupne stretne v bežnej či klubovej distribúcii.

Atraktívnemu programu festivalu frankofónnych filmov dodala šľavu aj účasť viacerých hercov a režisérov. Na atmosfére mu ubralo neosobné prostredie multiplexu (Polus), s čím sa však v Bratislave, žiaľ, momentálne nedá nič robiť.

Jaroslav Hocheľ
(autor je filmový publicista)

MEDIA Desk Slovensko informuje...

Kancelária MEDIA Desk Slovensko vydala v týchto dňoch *Správu o stave slovenskej audiovizíe v roku 2009*. Správa vychádza už po siedmykrát a tradične prináša podrobný a komplexný prehľad o všetkých aspektoch vývoja v jednotlivých sektoroch audiovizíe: v legislatíve, školstve, produkcii, štátnej podpore a podpore v európskych programoch MEDIA a Eurimages, v distribúcii, vrátane videodistribúcie, v kinách, filmových kluboch, na festivaloch či v televízii. Zo správy je jednoznačné, že vývoj v slovenskej audiovizíi bol v roku 2009 veľmi pozitívny a dynamický. Premiéru v kinách malo celkom 19 celovečerných filmov, v distribúcii sme na Slovensku zaznamenali rekordný nárast v počte divákov i v tržbách (v porovnaní s predchádzajúcim rokom je Slovensko dokonca na druhom, resp. prvom mieste v Európe!) a v minulom roku začal pracovať aj Audiovizuálny fond. Slovenská audiovizia sa tak stáva štandardnou v európskom audiovizuálnom sektore. Správa bude mať medzinárodnú premiéru na MFF v Cannes a treba dodať, že MEDIA Desk Slovensko je jediná európska kancelária programu, ktorá takúto správu o národnej audiovizíi vydáva. Správu v plnom znení v slovenskom i anglickom jazyku je možné získať v kancelárii MEDIA Desk Slovensko a na www.mediadeskslovakia.eu. Novinkou v komunikácii kancelárie MEDIA Desk je založenie stránky na sociálnej sieti Facebook pod kľúčovým slovným spojením MEDIA Desk Slovensko.

(vs)

Slovensko úspešné v Eurimages

Na prvom tohtoročnom jarnom zasadnutí Rady fondu Eurimages v dňoch od 15. do 17. marca v Istanbule bolo podporených 14 nových medzinárodných projektov. Je medzi nimi aj slovensko-český koprodukčný film *Dom*, celovečerný debut mladej režisérky a scenáristky Zuzany Liovej, ktorý dostal 150 tisíc EUR. Film podporený už v štádiu rozvoja grantom programu MEDIA vychádza z Liovej autorského textu, za ktorý v roku 2007 na MFF v Cannes získala Cenu Krzysztofa Kieślowskeho za najlepší stredo- a východoeurópsky scenár v scenáristickej súťaži ScripTeast. V súčasnosti režisérka od 20. marca nakrúca v lokalitách Novej Bane. V ostatných piatich rokoch slovenské a koprodukčné projekty získali spolu 2 970 000 EUR, pričom členské poplatky sa ročne pohybujú vo výške okolo 100 tisíc EUR. Patria medzi ne aj *Muzika* Juraja Nvotu, *Bathory* Juraja Jakubiska, *Lištičky* Miry Fornay či *3 sezóny v pekle* Tomáša Mašína. O úspechu rozhodnutí Rady fondu Eurimages hovoria aj ceny, ktoré v minulosti podporené filmy získali na prestížnych medzinárodných filmových podujatiach. Sú medzi nimi napríklad *Bielá stuha*, ocenená cenou Zlatý Glóbus za najlepší zahraničný film a nositeľka Zlatej palmy z MFF v Cannes, za ktorú si jej režisér Michael Haneke z udeľovania Európskych filmových cien odniesol ceny za najlepší film, pre najlepšieho režiséra a za najlepší scenár, ďalej nemecko-turecký koprodukčný film *Med* Semihana Kaplanoglu, víťaza tohtoročného Berlinale, ale aj celý rad ďalších európskych filmov.

(zgt)

Súťaž o najlepší dokument s témou chudoby

Fond sociálneho rozvoja (FSR) v marci vyhlásil súťaž o najlepší filmový dokumentárny projekt s témou chudoby a sociálneho vylúčenia. Cieľom súťaže je zapojiť študentov vysokých škôl, ale aj širokú verejnosť do prípravy a realizácie Európskeho roka boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu 2010, vzbudiť záujem o túto tému, podnieť diskusiu a umožniť aktívne sa na nej podieľať svojim špecifickým pohľadom. Súťaž je určená predovšetkým študentom vysokých a umeleckých škôl a zahraničným študentom na slovenských vysokých školách, pričom do súťaže môžu prihlásiť projekt žánrovo orientovaný na dokumentárny film so sociálnou témou s dĺžkou trvania maximálne 26 minút. Uzávierka súťaže je **30. júna 2010**, dovtedy je potrebné zaregistrovať sa e-mailom na adrese ey2010@fsr.gov.sk a uviesť meno a priezvisko súťažiaceho a názov jeho súťažného diela. Uzávierka na dodanie súťažných filmov, označených menom a priezviskom autora, názvom filmu, žánrom a rokom vzniku, spolu so zoznamom použitej hudby a s podpísaným registračným formulárom je do **15. septembra 2010**. Súťažné príspevky v slovenskej verzii je potrebné poslať na adresu FSR v dvoch kópiách, minimálne vo formáte DVCAM. Tri najlepšie filmy budú finančne odmenené (1000, 800 a 700 EUR). Viac informácií o súťaži a Európskom roku boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu 2010 nájdete na www.protichudobe.sk.

(nina)

Nové televízne štúdio na ZUS Jána Albrechta

Dňa 24. marca 2010 otvoril primátor mesta Bratislava Andrej Durkovič v priestoroch Základnej umeleckej školy Jána Albrechta na Topoľčianskej ulici nový odbor Audiovizuálnej a multimediálnej tvorby. Otvorenia sa zúčastnila aj generálna riaditeľka Sekcie médií, audiovizíe a autorského práva Ministerstva kultúry SR Nataša Slavíková, generálny riaditeľ Slovenského filmového ústavu Peter Dubecký a mnoho ďalších hostí z kultúrneho a mediálneho života. Nový odbor je na Slovensku jedinečným a pilotným projektom reagujúcim na neustále sa zvyšujúcu potrebu mediálnej gramotnosti. Počas slávnostného otvorenia si žiaci základnej umeleckej školy pripravili pre pozvaných prechádzku dejinami žurnalistiky. Od prvých záznamov udalostí v podobe jaskynných malieb, cez kronikárov, ktorí ručne zaznamenávali históriu, vynález kníhlače, začiatok rozhlasového a televízneho vysielania až po najmodernejšie formy masmediálnej komunikácie – internet. Pod vedením Petry Kolevskej-Vančíkovej sa žiaci už teraz pripravujú na spustenie vysielania prvej internetovej televízie na ZUS na Slovensku. Škola je vďaka podpore svojho zriaďovateľa – bratislavského magistrátu – vybavená kamerami, strižňami i samotným štúdiom a medzi jej pedagógmi budú i profesionáli z televízneho prostredia, ktorí žiakom vysvetlia základy práce s kamerou, naučia ich ovládať strihové programy a zaspäťta ich do tajov redaktorskej práce či dramaturgie. Viac informácií o novom štúdiu nájdete na www.zusjanaalbrechta.eu.

(nina)

LOTÁR RADVÁNYI

Pre milovníkov slovenskej kinematografie je herec Lotár Radványi (1930 – 2006) nezabudnuteľný. Ako jeden z hlavných hrdinov druhého celovečerného filmu Ela Havettu *Lalie poľné* sa zapísal do pamäte mnohých divákov. Počas svojej hereckej kariéry však svoj talent uplatnil vo viac ako 80-tich slovenských tituloch vo filme i v televízii. Tento mesiac by sa dožil okrúhleho jubilea 80 rokov.

Lotár Radványi sa narodil 10. mája 1930 v Nových Zámkoch. Začínal v oboch divadlách ešte ako študent. Už ako dvadsaťročný bol členom miestneho dedinského divadla, neskôr začal účinkovať v Divadle J. G. Tajovského vo Zvolene. Počas svojho života vystriedal niekoľko divadelných scén, dostal sa aj do Slovenského národného divadla (SND), kde sa stal vedúcim prevádzky opery a baletu, pôsobil aj v súbore Lúčnica. Nakoniec sa v roku 1983 rozhodol pre slobodné povolanie a okrem herectva sa venoval aj dabingu a hosťoval na scéne SND.

Pred kameru sa Lotár Radványi postavil po prvýkrát v roku 1966. Zahral si vo filme *Siedmy kontinent* režiséra Dušana Vukotiča, o tri roky neskôr hral už vo filme Dušana Hanáka *322*. Zapamätateľným ho však spravil až Hejgeš, jeho hrdina z Havettovho filmu *Lalie poľné* z roku 1972, človek, ktorému život zmenila vojna. Radványi na neho rád spomínal: „Ako hercovi mi bola táto postava sympatická a blízka. Mal som možnosť stáťníť v nej nielen širokú škálu pocitov, ale aj klady a záporny ľudskej povahy,“ povedal vo viacerých dobových rozhovoroch. Tušil, že účinkuje v jednom z filmov, ktorý bude mať v slovenskej kinematografii významné postavenie. „Je to poeticko-baladický film so sociálnymi motívmi, ktorý uspokojí aj

náročného diváka spôsobom spracovania tohto žánrového obrázku. V našej kinematografii znamená aj novum vo filmovom videní – je farebne tónovaný, vždy určitá farba vyjadruje istú náladu či vzťah,“ odpovedal na otázku, ako zapôsobí na divákov a pokračoval: „Pracovalo sa nám naozaj výborne, myslím, že je to film mladých.“

Počas svojho života Radványi spolupracoval s viacerými slovenskými významnými režisérmi. Obsadzovali ho pre jeho špecifický dramatický výraz a ostré črty tváre. Po úspechu filmu *Lalie poľné* účinkoval napríklad v snímkach Jána Lacka (*Ďaleko je do neba*), Martina Hollého (*Hriech Kataríny Palychovej, Kto odchádza v daždi*), Andreja Leftricha (*Advokátka*), Martina Ťapáka (*Deň, ktorý neumrie*), Stanislava Párnického (*Kára plná bolesti*), Dušana Rapoša (*Falošný princ*), Juraja Jakubiska (*Tisícročná včela*, *Sedím na konári a je mi dobre*), Eduarda Grečnera (*Pozemský nepokoj*) a mnohých ďalších. Do svojho filmu *Krajinka* ho v roku 2000 obsadil Martin Šulík, v roku 2006 ho účinkovať vo filme *Lesní chodci* zavolať český tvorca Ivan Vojnár. Naposledy si zahral v inscenovanom dokumente Dušana Trančíka *Optimista* v roku 2006 o Ľudovítovi Winterovi, zakladateľovi piešťanských kúpeľov. Zomrel náhle, 26. júna v tom istom roku.

(sim)

EVA ŠTEFANKOVIČOVÁ

Ženy – režisérky v dnešných svetových pomeroch nie sú žiadnou raritou, v tuземskom prostredí ich je však stále ako šafranu. K jubileantom, ktorí tento mesiac oslávia okrúhle výročie, patrí i priekopníčka nežného pohľavia na poli filmárskej réžie na Slovensku. Eva Štefankovičová (1940), rodáčka z Piešťan, sa tento mesiac dožíva 70 rokov.

„Svojou prácou nechcem dokazovať, že ženy môžu robiť film práve tak dobre ako muži a nerada sa pri rôznych rozhovoroch stretávam s takýmto názorom na moju prácu. Nie som feministka. Skutočnosť, že som žena – režisérka znamená pre mňa výhodu špecifických zážitkov, ktoré sa svojimi filmami pokúšam tmočiť.“ Slová režisérky Evy Štefankovičovej v jednom z rozhovorov jasne vymedzujú jej osobný postoj k filmárskemu umeniu, ako i uvedomenie si vlastnej pozície v prevažne mužskej spoločnosti.

Eva Štefankovičová sa narodila 24. mája 1940. S filmom sa po prvý raz osobne stretla ako osemnásťročná študentka práva. Nakrúcanie snímky režiséra Jána Lacka *Statočný zlodej* z roku 1958 jej učarovalo natoľko, že sa rozhodla zanechať štúdium a zamestnala sa vo Filmovej tvorbe Bratislava, kde prešla niekoľkými pomocnými profesiami. Ako skriptka, klapka či pomocná režisérka sa učila od samotných veľikánov slovenského filmu. Spolupracovala na niekoľkých snímkach Petra Solana, napríklad *Kým sa skončí táto noc* (1965), ale i so Stanislavom Barabášom na filme *Tango pre medveďa* (1966), s Jozefom Zacharom na *Zmluve s diablom* (1967) či na *Slávnosti v bofanickej záhrade* (1969) Ela Havettu.

Štyri roky po absolvovaní diaľkového štúdia v odbore filmová

a divadelná dramaturgia na Divadelnej fakulte VŠMU Eva Štefankovičová debutovala krátkometrážnym dokumentom *Pozvanie ku strelbe kráľovskej* (1973). Vo svojom celovečernom debute *Čarbanice* (1982) predstavila svoj ženský režisérsky prístup. S citom pre autenticnosť prostredia v ňom vyzroptala príbeh detského záskolačtva. Problémom následžerov sa venovala aj v nasledujúcich snímkach: *Slaný cukríky* (1985) a *Kúpeľňový hráč* (1988). Popri hraných filmoch sa však aktívne venovala i dokumentárnej tvorbe. Vypovedá o tom aj viac ako desiatka snímok nakrútených pre veľké plátno i televíziu, ako *Neobyčajná rozprávka* (1984), *Vzdušný most* (1984), *Nie sme zlí* (1984), *Mama, ale slobodná* (1984), *Spievali u Pavarottiho* (1989), *Vedľajšie zamestnanie matka* (1990) alebo dokument *Všetci spolu...* (po slovensky) (1991), v ktorom reflektovala porevolučné obdobie roku 1989.

Počas svojej bohatej kariéry Eva Štefankovičová získala mnoho ocenení, prevažne za autorský a ženský filmársky prínos. V súčasnosti vedie jednu z najväčších a najprestížnejších castingových agentúr na Slovensku Galaxy so zameraním na filmové, televízne i reklamné projekty doma i v zahraničí.

Zuzana Štefanková
(autorka je študentka filmovej vedy na FTF VŠMU)

PETER MIHÁLIK

Tento mesiac slovenská filmová veda a teória oslavuje. Prípomína si nedožité výročie narodenia svojho priekopníka a stále najvýznamnejšieho predstaviteľa Petra Mihálika (1945 – 1987), ktorý by sa 15. mája dožil 65 rokov.

Filmový historik, teoretik, kritik, publicista, vedecký a pedagogický pracovník, dramaturg, scenárista a režisér Peter Mihálik vyštudoval novinárstvo na FF UK v Bratislave. Počas a po ukončení štúdia pôsobil v Štúdiu krátkych filmov a v Slovenskom filmovom ústave, pričom prispieval odbornými článkami do časopisov *Film a divadlo*, *Smena*, *Pravda*, *Nové slovo* a ďalších. V roku 1972 obhájil na Univerzite J. E. Purkyně v Brne rigoróznou prácu s názvom *Vznik slovenskej národnej kinematografie*. Z tohto obdobia, zameraného na korene slovenskej kinematografie, pochádza aj jeho katalóg *Film na Slovensku do roku 1945*.

Približne od polovice 70. rokov minulého storočia začal Peter Mihálik rozširovať svoj záujem o podrobné štúdium jednotlivých teoretických systémov. Jeho záujem priniesol svoje plody v podobe jedinečnej knihy *Kapitoly z filmovej teórie* (1983). Táto publikácia bola vôbec prvým pôvodným slovenským pokusom, a navyše úspešným, zaviesť teoretickú terminológiu do filmovej problematiky, skúmať film nielen umenovednými, ale dokonca špecifickými filmovekými nástrojmi. „Každá národná kinematografia je totiž mechanizmus, ktorý má svoje vnútorné zákonitosti a konkrétne vonkajšie väzby. S tým sú spojené aj problémy jej fungovania a perspektívneho rozvoja,“ vysvetľuje autor v úvode knihy, ktorá operujúca sa o svetové semiotické tradície učí divákov

i čitateľov rozumieť filmu v rôznych jeho kontextoch, medzi inými aj v tom národnom.

Peter Mihálik sa počas svojho bohatého tvorivého obdobia stal slovenským predstaviteľom filmovej teórie, ktorá vytvára zázemie pre zmysluplnú tvorbu. Súvisí to aj s jeho všestranne zameranými aktivitami. Pôsobil nielen ako filmový vedec a publicista, ale aj ako dramaturg (*Fotografovanie obyvateľov domu, Žehra, Moja tetá Vincencia, Prerušené ticho, Šibenička*), scenárista i spolurežisér (*Tryzna, Lilli Marlen*) a prekladateľ odbornej literatúry (*Semiotika filmu a problémy filmovej estetiky* od Jurija Lotmana). Od roku 1972 prednášal na VŠMU, od roku 1974 ako interný pedagóg. Jeho spomínané *Kapitoly z filmovej teórie* sú, žiaľ, na pôde slovenskej filmovej vedy dodnes neprekonaným študijným materiálom. Podobne prínosná bola aj jeho editorská práca na dvoch dieloch *Antológie filmovej teórie* (1980, 1986). Vďaka Mihálikovi je dokonca takmer rovnakou radosťou čítať úvody do kníh, ako samotné diela, ktoré uvádzajú (napríklad *Film, scenár, réžia, herec* Vsevoloda Pudovkina, *Berte len môj život* Marlene Dietrich alebo *Do posledného dychu* Luisa Buñuela).

Peter Mihálik za svoju prácu a zásluhy získal niekoľko významných ocenení, všetky však až posmrtné.

Eva Krížková
(filmová publicistka)

Vzniká slovenský film o Juhokórejčovi

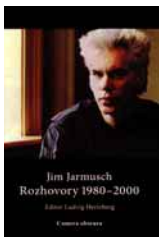
Slovenskí filmári sa rozhodli nakrútiť celovečerný dokumentárny film o Juhokórejčovi. Je ním vyštudovaný právnik, bývalý podnikateľ Okhwan Yoon a zároveň človek, ktorý zanechal v Kórei kariéru, pohodlie a hľadanie rodinného života, aby v roku 2001 vysadol na bicykel a vydal sa na cestu okolo sveta s cieľom spoznávať ľudí celej planéty v hĺbke ich duše. Dodnes navštívil 182 krajín a na Slovensko už zavítal po druhý raz. Zámer jeho cesty, ktorým je podporiť myšlienku celosvetového mieru, znovuzjednotenej Kórey a upriamiť pozornosť na ekologicky priateľský život, oslovil skupinu slovenských filmárov v zložení Dušan Milko, Marek Mackovič a Martin Štrba a tí sa rozhodli o ňom nakrútiť dokument. „*Naším cieľom bude ukázať ľuďom, že nerealizovateľné je len to, čo človek považuje za nerealizovateľné, že obmedzenia existujú iba tie, ktoré si človek sám postaví v mysli,*“ uviedli na tlačovej konferencii, ktorá sa uskutočnila 15. apríla v bratislavskom kine Mladosť za osobnej účasti Okhwana Yoona. Ten počas svojej cesty prežil rôzne veselé i vážne udalosti, dokonca mu ukradli aj bicykel. Nový bicykel získal práve na Slovensku, keď mu ho venoval Anton Tkáč, legenda československej cyklistiky a jeho kamarát. Dňa 16. apríla na ňom vyrazil zo Slovenska v ústrety ďalším zážitkom a poznaniam, ktoré ho na cestách čakajú. Film sa nakrúca na RED kameru spoločnosti Filmpark a hotový by mal byť v roku 2011. Vývoj filmu podporil Audiovizuálny fond. (sim)

Krištáľové krídlo pre Milana Čorbu

Dňa 14. apríla sa konal slávnostný večer už 13. ročníka udeľovania cien Krištáľové krídlo 2009, ktoré sa odovzdávajú významným osobnostiam za ich hodnotnú činnosť v uplynulom roku. V kategórii divadlo a audiovizuálne umenie bol ocenený novozvolený riaditeľ Slovenského národného divadla Ondrej Šoth, laureátom ceny sa stal aj kostýmový výtvarník Milan Čorba, ktorý dostal Mimoriadnu cenu za celoživotné dielo. Rovnako výnimočnou cenou bola ocenená aj redaktorka a interpretka ľudových piesní Darina Laščiaková. Ceny sa udeľovali celkovo v ôsmich kategóriách. (sim)

Minister kultúry ocenil aj filmárov

Dňa 18. marca minister kultúry SR Marek Maďarič v priestoroch Dvorany MK SR slávnostne udelil Ceny ministra kultúry SR za rok 2009 osobnostiam, ktoré v minulom roku zaujali svojou umeleckou a tvorivou činnosťou nielen doma, ale aj v zahraničí. Držiteľom ceny v oblasti literatúry sa stal Peter Jaroš za celoživotný prínos do umeleckej prózy i filmovej scenáristiky s prihladnutím na knihu poviedok *Samochoď srcca*. V oblasti audiovizie a kinematografie dostal Cenu ministra kultúry SR Marko Škop, a to za mimoriadny prínos do slovenského dokumentárneho filmu a medzinárodný úspech filmu *Osadné*. Minister kultúry SR za rok 2009 udelil spolu päť cien v oblastiach – literatúra, divadlo a tanec, audiovizia a kinematografia, výtvarné umenie a hudba. (nina)

Ludvig Hertzberg (ed.):
Jim Jarmusch
Rozhovory 1980 – 2000

(Camera obscura, Příbram / Svatá Hora 2009, 392 strán, 17,20 EUR)

Je pozoruhodné, že aj keď režisérovi Jimovi Jarmuschovi už dávno prischol prívlastok „kráľ amerického nezávislého filmu“ a jeho tvorba je uctievaná početným táborom fanúšikov, ide o prvý zahraničný preklad tejto publikácie, vydané v roku 2001 v americkom nakladateľstve University Press of Mississippi v meste Jackson. Žiadna iná kniha rozhovorov s Jarmuschom doteraz nevyšla, rovnako ani jeho memoáre, denníky či podobne zamerané texty. Sedemnášť rozhovorov v tomto zborníku realizovali v rozmedzí dvoch

desaťročí rôzni autori pre rôzne, najmä americké filmové časopisy. Z USA pôvodne nepochádzajú len príspevky pre nemecký Filmkritik, fínsky Filmihulu (jeden z pýtajúcich sa je napríklad režisér Mika Kaurismäki) a webovú stránku Londýnskeho filmového festivalu. Cenná je podrobná, takmer 50-stranová filmografia, zostavená rovnako ako poznámky a register Milošom Fryšom. Rad Jarmuschových filmov s veľkým ohlasom uviedli aj naše kiná a televízia, nedávno pribudli tiež ich české DVD edície. Na tento rok avizuje pražské vydavateľstvo Casablanca knihu Jonathana Rosenbauma o filme *Mřty muž*.

Petr Kopal (ed.):
Film a dějiny 2
Adolf Hitler a ti druzí –
filmové obrazy zla

(Casablanca / Ústav pro studium totalitních režimů, Praha 2009, 350 strán, 15 EUR)

Pred piatimi rokmi vydalo Nakladateľstvom Lidové noviny zborník *Film a dějiny*, v ktorom sa takmer tridsať autorov venovalo okrem iného filmom zobrazujúcim rudoľofínsku dobu, postavy Jana Husa či Karla IV., legionársku tematiku, nacistickú okupáciu, ale napríklad aj genézu televízneho seriálu s majorom Zemánom. Jadrom druhého dielu zborníka rovnakého editora sú príspevky mladých historikov a filmológov, prednesené na rovnomenom seminári v roku 2005. Okrem tém zameraných na 2. svetovú vojnu (ob-

raz Hitlera v českom hranom filme, taliansky historický veľofilm *Pád Kartága* v kontexte obdobia talianskeho fašizmu, sonda do sovietskeho filmu pred 2. svetovou vojnou, Kachyňov film *Af žije republika*, ale napríklad aj vojnová a povojnová tvorba Akiru Kurosawu) sú v ňom aj pohľady na film v službách hnedej a červenej totality (potenciál Snyderovho filmu *300* ako fašistickej agitky, realizácia filmového záznamu procesu s dr. Miladou Horákovou, Kachyňov film *Kráľ Šumavy*, normalizačné seriály Jaroslava Dietla), čo vysvetľuje účasť spoluvydavateľa publikácie.

Laura Mulveyová:
Občan Kane

(Casablanca, Praha 2009, 102 strán, 7,30 EUR)

Tretia drobná publikácia edície Filmová klasika (predtým *Andrej Rublev* a *Metropolis*) prináša psychoanalyticky zameranú štúdiu o legendárnom, fenomenálne objavnom filme Orsona Wellesa z roku 1941 *Občan Kane*, zrejme najdiskutovanejšom a najskúmanejšom filme vôbec, mozaikovitom portréte titulného hrdinu ako o vizuálne metaforickom labyrinte tvorenom profichodnou rozmanitosťou svedectiev ľudí z jeho okolia. Knižka sa nevenuje natoľko podrobnostiam okolo vzniku a novátorským formálnym výbojom diela, ale skôr motíváciám jeho genézy v do-

bových spoločensko-politických súvislostiach a analytickému pohľadu na tvorca a postavy jeho filmu. Pripomeňme, že vo svojej dobe sebaistý filmársky debutant Welles bol režisérom, hlavným hereckým predstaviteľom, spoluscenáristom aj producentom tohto diela, ktoré malo do hollywoodskeho štúdia zmluvne zaistenú tvorivú slobodu. Ako prílohy sa v publikácii nachádzajú Wellesovo prehlásenie k otázke paralely s osudmi reálneho tlačového magnáta Hearsta, doslov Petry Hanákovéj, predstavujúci americkú autorku, výberová bibliografia a podrobné záverečné titulky. Text ilustrujú zábery niektorých sekvencií filmu a zopár fotografií z nakrúcania.

Jan Bernard:
Z šedé zóny
Texty a kontexty

(AMU, Praha 2010, 614 strán, 21,50 EUR)

Svoje publikované aj nepublikované texty z rokov 1974

až 2009 roztriedil renomovaný český filmový kritik, teoretik, lektor a pedagóg do tematických blokov. Spolu sa tak stretli v jednom tie o kinematografii ZSSR (absolvent moskovského VGIIK-u si obľúbil Dovženka a Paradžanova), v ďalšom o iných zahraničných filmoch, a napokon o českej a slovenskej tvorbe. Za časťou s teoretickými štúdiami nasleduje oddiel, dokumentujúci autorov osobný spoločenský vývoj medzi okupáciou 1968 a revolúciou 1989. Obdobie kultúrnej a politickej ponorosti však pripomína v is-

tom zmysle celá kniha. Vynára sa z nej: čo sa v tom čase u nás premietalo (vrátane toho, na čo sa neskôr zabudlo), čo „páľilo“ strážcov normalizácie (napríklad kauza Chytilovej *Panelstory*), na aké semináre mohol filmový kritik a teoretik vycestovať do zahraničia (napríklad Leninovo výročiu venované sympóziu vo Varne v roku 1980) a ako o nich potom referoval, alebo čo a ako sa neskôr „už mohlo“ publikovať či ako sa zosúladovali profesionálne a občianske postoje a reflexie s direktívne oktrojovanou „šedou zónou“ prípustnosti. Texty sú doplnené autorovými vlastnými stručnými komentármi.

Peter Ulman

(autor je knihkupec – Artforum)

Chlieb, láska a...

(Levné knihy)

Popri fažiskových dielach talianskeho neo-realizmu reflektovala metódu bezprostredného zobrazenia každodennej reality aj komerčnejšia časť kinematografie apeninského polostrova. Režisér Luigi Comencini využil autentické exteriéry, sociálne rozdiely v štruktúre obyvateľstva alebo výrazné typy nehercov vo vedľajších úlohách na inscenovanie klasickej veselohry s romantickou zápletkou. Jej komerčný ohlas si vynútil ďalšie tri pokračovania. Dej prvého filmu *Chlieb, láska a fantázia* zoznamuje divákov so strážmajstrom Carotenutom (Vittorio De Sica), ktorý prichádza do malej

horskej dedinky. Už názov druhého filmu *Chlieb, láska a žiarlivosť* naznačuje, aký faktor vstúpi do milostného vzťahu, ktorý Carotenuto nadviazal v prvej časti... Oba filmy prešli dôkladným ošetrovaním obrazovej a zvukovej zložky a v reštaurovaných verziách sa dostávajú na DVD. Tretí film *Chlieb, láska a...* v réžii Dina Risioho už na poefiku neo-realizmu rezignoval a nebol ani nikdy uvedený v našich kinách. Na DVD sa však dostáva pripravený s rovnakou starostlivosťou ako jeho predchodcovia, a to v anamorfnom formáte 2,35:1, s pôvodným zvukom, českými titulkami a dabingom. Túto tetralógiu uzatvára rovnako u nás neuvedený film *Chlieb, láska a... Andalúzia*. O jeho vydanie na DVD zatiaľ žiaden distribútor neprejavil záujem.

Malá Viera

(Levné knihy)

N á j s f v súčasnosti v ponuke kín alebo televízií ruský film, prípadne aspoň film niekto z republik bývalého Sovietskeho zväzu, je takmer detektívna, a priam nadľudská práca. Vojnové či inak komerčne zaujímavé snímky z produkcie ZSSR si našli svoju cestu k záujemcom prostredníctvom DVD. Vo svojej dobe prelomovom a zároveň komerčne úspešným dielom bola aj *Malá Viera*. Z dnešného pohľadu zostala snímka manželskej autorskej dvojice Marija Chmelikova (scenár) a Vasilij

Pičul (réžia) z roku 1988 preslávená najmä neobvykle otvoreným zobrazením nahoty, na ktorú divák vtedajšej doby nebol zvyknutý. Toto využil aj distribútor a pomerne nevkusným obalom a zavádzajúcim sloganom uviedol snímku do predaja. Oveľa výraznejším rysom *Malej Viery* je však nepikáršľované vykreslenie každodennej sovietskej reality, ktorej chýbajú „hrdinovia socialistickej práce“. Film prezentuje mládež bez ušľachtilých ideí a ideálov a priznáva aj značné sociálne rozdiely v spoločnosti, kde všetko patrí všetkým. DVD obsahuje štandardnú strohú výbavu v podobe originálneho zvuku, českých titulkov a dobového českého dabingu.

Interview

(Levné knihy)

Federico Fellini pripravuje svoj najnovší film. Ide o veľkolepú adaptáciu Kafkovej prózy *Amerika*. Čelí tiež neustálym atakom dotierajúcich japonských novinárov. Popri odhaľovaní tajov filmárskej kuchyne slávny režisér útržkovito odkrýva detaily zo svojho života... V inscenovanej autorskej pseudorekonštrukcii *Interview* sledujeme ako Fellini po prvýkrát vstúpil na pôdu najväčších talianskych filmových ateliérov. Jeho omladnuté alter ego, prechádzajúce etapami Felliniho života, sa prelína do súčasnosti a dokrešuje majstrov

čínorodý život. Autobiografická fikcia je hrou, mystifikáciou, fantáziou, autorskou exhibíciou, prípadne aj filmom o filme a vo filme, kombinujúcim viaceré žánre. V neposlednom rade v nej Fellini vzdáva hold ateliérom, v ktorých prežil najpodstatnejšiu časť svojho života. A to všetko na rozhraní reality a fikcie, pri ktorých – ako sme už u neho zvyknúť – mu nerobí problém stierať pomyselné hranice a plynuce prechádzať z jednej do druhej. Oproti predchádzajúcim tuzemským DVD s Felliniho filmami prináša distribútor *Interview* v dvojdiskovej verzii. Bonusový disk obsahuje 70-minútový dokument nazvaný *Cinécittà: Domov F. Felliniho*. Obe dva filmy sú s českými titulkami.

Hranice ovládania

(Hollywood Classic Entertainment)

Jim Jarmusch požíva v kruhoch filmových fajnšmekrov na našom teritóriu kultový status. Jeho výnimočné postavenie je teraz korunované skompletizovaním režisérovej hranej celovečernej tvorby na DVD s českou podporou. Vo filme *Hranice ovládania* je namiesto lineárne rozvíjaného príbehu iba strohá línia nejasného putovania tajomného a mlčanlivého muža. Namiesto odkrývania faktov ponúka iba mysteriózne množstvo neinterpretovateľných indícií. Namiesto dramatického oblúka len sled obrazov, ktorých interakcia popiera prípad-

né jednoznačné žánrové zaradenie. Nad tým všetkým stojí motív cesty, ktorý je pre Jarmuschove filmy jediným a jednoznačným oporným bodom. Jarmuschove filmy, doteraz vydané na DVD, majú jeden spoločný rys. Okrem *Ghost Dog: Cesta samuraja* obsahujú len originálny zvuk a české titulky a ich technické prevedenie (s originálnym obrazovým formátom, ak je to potrebné, tak anamorfným) je z hľadiska kvality prepisu špičkové alebo aspoň štandardne dobré. *Hranice ovládania* si navyše od distribútora vyslúžili aj český otitulokovaný bonus v podobe 51-minútového obrazovo-hudobného montáž z miest nakrúcania.

Jaroslav Procházka

(autor je vedúci Mediatéky SFÚ)

animátor Patrik Pašš

S Ingrid Hodálovou som dokončil prvý strih nekonečného trikového projektu *V poli*. Pomoc prisľúbil Oskar Rózsa, takže sa teším dvojnásobne. S Borisom Šimom pracujeme na krátkom animovanom filme pre Slovenské národné múzeum. Zatiaľ sa nadrel hlavne Boris. Mám čo doháňať a termín odovzdania je vražedný. S Igorom Timkom vyvíjame jeho televízny projekt a priebežne oslovujeme výtvarníkov. Ak všetko dobre dopadne, prvý diel bude realizovať Alica Gurinová, jedna z organizátoriek Fest

foto: archív P. P.

Anča. S Dušanom Dušekom, Jurajom Nvotom, Richardom Krivdom a Alexandrou Krýslou pripravujeme celovečerný film na motívy knihy *Zima na ruky*. Opatrne klopkám na drevo, aby sa všetky projekty podarili.

kameraman Juraj Galvánek

foto: archív J. G.

Pozeráte sa na fotografiu, na ktorej technicky pripravujeme záber detailu zápästia, z ktoré-

ho po rane zo žiletky vyteká krv. Po štrnásťmesačnom technologicky náročnom nakrúcaní nového filmu Jana Švankmajera *Prežiť svuj život (teorie a praxe)* je dnes výroba tohto diela v štádiu postprodukcii, v máji vyrovnávam na pražskom Barandove kombinované kópie, v Českej televízii digitálnu verziu filmu pre televízne vysielanie a následne ma čaká vyhotovenie digitálnej distribučnej verzie pre satelitný prenos do svetových kín. Na filme som aj jedným z koproducentov.

režisér Patrik Lančarič

Už vyše osem mesiacov sa intenzívne venujem príprave celovečerného hraného filmu *Running Head*. Spolu s Petrom Keliškom sme práve dokončili prípravu na dokument o slovenskej umeleckej a filmovej fotografke Zuzane Mináčovej. Film chceme dokončiť na budúci rok, kedy Zuzana Mináčová osláví svoje životné jubileum. Okrem toho finišujem s prípravami divadelnej hry o Björnsterne Björnsonovi, ktorú budem režirovať v nórskom divadle Teatret Vårt v Molde. Robí

na tom so mnou mladý nórsky dramatik Bjornar Lisether Teigen a premiéra bude začiatkom septembra v Molde.

Sú Vtáčkovia digitálni?

Dr. Divnoláska odpovedá na najrôznejšie otázky čitateľov, ktoré sa týkajú filmu, videa alebo televízie v súvislosti so Slovenskom. Vaše otázky posielajte elektronicky na adresu: miroslav.ulman@sfu.sk alebo poštou na adresu: redakcia Film.sk, Dr. Divnoláska, Grösslingová 32, 811 09 Bratislava. Neváhajte a pýtajte sa. Každý mesiac vám Dr. Divnoláska na tomto mieste odpíše zaručene kompetentnú odpoveď.

Dňa 9. marca 2010 sa mala v pražskom kine Evald uskutočniť svetová premiéra filmu Juraja Jakubiska *Vtáčkovia, siroty a blázni* v digitálnej kópii. Keďže film je zaradený do Projektu 100 – 2010 zaujímal by ma dôvod, prečo bola projekcia zrušená a či bude nejaká náhradná projekcia, pretože mám informáciu, že Slovenský filmový ústav (SFÚ) zatiaľ takýto nosič ešte nemá k dispozícii. Jozef Novák, Praha

– O odpoveď na vašu otázku som požiadal riaditeľa Národného filmového archívu (NFA) SFÚ Ing. Petra Csordása a umeleckého riaditeľa Asociácie českých filmových klubov (AČFK) Pavla Bednaříka.

Peter Csordás mi potvrdil, že digitálna kópia filmu *Vtáčkovia, siroty a blázni* bola pripravená. „Vyrábala sa v postprodukčnom štádiu Listofilm v Viedni, ktoré má niekoľko ročné skúsenosti s výrobou digitálnych masterov (DCM – digital cinema master) pre digitálne kiná. Ako zdrojové dáta boli použité digitálne zreštaurované dáta v rozlíšení 2K. Vyrobená digitálna kópia spĺňa technické parametre pre digitálne kiná formátu DCP na HDD nosiči.“ Peter Csordás, ktorý bol dňa 8. marca v Prahe, aby sa zúčastnil kontrolnej digitálnej projekcie filmu, ďalej pokračuje: „Kino Evald je vybavené cinema serverom Doremi a digitálnym projektorom Barco DP2K – 12C. Inštalovaný výkon projekčnej lampy 2 kW bol však príliš vysoký vzhľadom na krátku vzdialenosť projektora od plátna, v dôsledku čoho boli filmy príliš svetlé. Z dostupných informácií vieme, že inštalácia celého systému nebola k 8. marcu korektne dokončená. Keďže nebolo možné kvôli technickým nedostatkom projekcie odprezentovať film v kvalite podľa štandardov DCI, po konzultácii s generálnym riaditeľom SFÚ Petrom Dubecským a Pavlom Bednaříkom som navrhol ako náhradné riešenie odpremietať film z obnovenej filmovej kópie.“

„Naším spoločným cieľom bolo zaistiť maximálnu technickú úroveň projekcie, zodpovedajúcu kvalítam filmu,“ hovorí Pavel Bednařík. „Toto sa však – napriek množstvu času, ktorý sme pripravám uvedenia digitálnej 2K kópie venovali – nepodarilo do oficiálne stanoveného termínu premiéry v dostatočnej miere zaistiť. Je nutné dodať, že sa tak nestalo ani vinou SFÚ, ani AČFK. ‘Oficiálna’ premiéra digitálnej kópie bude na Letnej filmovej škole v Uherstskom Hradišti, kde sa bude konať i seminár venovaný problémom a perspektívam digitalizácie filmovej klasiky a jej distribúcie v českých kinách.“

Miro Ulman

(Mimobratislavské kiná a filmové kluby sú vyznačené trojuholníkom!) ▽
(Vo Film.sk uvádzame program len tých kín, ktoré ho dodali do užívierky Film.sk)

FILMOVÉ KLUBY

Filmový klub Charlie centrum

Špitálska 4, Bratislava, tel.: 02/5296 8994, 0902/929 391, www.ic.sk

nepremieta sa

Filmový klub Igric

Saratovská 2/A, Bratislava, tel.: 02/6436 5669, www.dkdubravka.sk
predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 13.5. – **Prorok**, r. J. Audiard, Fr./Tal., 2009, 153 min.
26.5. – **Nepozvaný hosť**, r. T. McCarthy, USA, 2007, 104 min.

Filmový klub Lúky

Dom kultúry Lúky, Víglašská 1, Bratislava, tel.: 02/6382 3930, www.kzp.sk
predstavenia o 19.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 4.5. – **Antikrist**, r. L. von Trier, Dán./Fr./SRN./Švéd./Tal., 2009, 104 min.
11.5. – **Imaginarium Dr. Parnassa**, r. T. Gilliam, VB/Kan./Fr., 2009, 122 min.
18.5. – **Krátky film o láske**, r. K. Kieślowski, Pol., 1988, 83 min.
25.5. – **Krátky film o zabíjaní**, r. K. Kieślowski, Pol., 1987, 81 min.

Filmový klub Nostalgia

Budova SvF Starohorská 2, Bratislava, tel.: 02/5296 1713, www.nostalgia.sk
predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 3.5. – **Oldboy**, r. P. Chan-wook, Južná Kórea, 2003, 119 min.
5.5. – **Čierna kniha**, r. P. Verhoeven, Hol./Nem./Brit., 2006, 146 min.
7.5. – **3 sezóny v pekle**, r. T. Mašin, ČR/SR/Nem., 2009, 105 min.
10.5. – **O kapitalizme s láskou**, r. M. Moore, USA, 2009, 128 min.
12.5. – **Galimatías**, r. J.-P. Jeunet, Fr., 2009, 105 min.
14.5. – **Nauka o snoch**, r. M. Gondry, Fr./Tal., 2006, 106 min.
17.5. – **Protector**, r. M. Najbrt, ČR, 2009, 100 min.
19.5. – **New York, milujem Ťa**, r. F. Akin, Y. Attal, A. Hughes, S. Iwai, W. Jiang, J. Marston, M. Nair, S. Kapur, N. Portman, Fr./USA, 2009, 103 min.
21.5. – **Imaginarium Dr. Parnassa**, r. T. Gilliam, VB/Kan./Fr., 2009, 123 min.

Filmový klub Za zrkadlom

Dom kultúry Zrkadlový háj, Rovniakovka 3, Bratislava, tel.: 02/6383 6764, www.kzp.sk
predstavenia o 18.04 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

nepremieta sa

Filmový klub Alternatíva

Námestie S. H. Vajanského 2, Martin, tel.: 043/422 4994, www.kinostronar.mojmartin.sk
predstavenia o 17.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 5.5. – **Antikrist**, r. L. von Trier, Dán./Fr./SRN./Švéd./Tal., 2009, 104 min.
12.5. – **Whisky s vodkou**, r. A. Dresen, SRN, 2009, 104 min.
19.5. – **Prorok**, r. J. Audiard, Fr./Tal., 2009, 153 min.
26.5. – **Kurz negatívneho myslenia**, r. B. Breien, Nór., 2006, 79 min.

Filmový klub Fontána

MKS, Beethovenova 1812/1, Piešťany, tel.: 033/772 5375
predstavenia o 20.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 3.5. – **Hlad**, r. S. McQueen, Ír./VB, 2008, 96 min.
10.5. – **Poviedky z kuchyne**, r. B. Hamer, Nór., 2003, 95 min.

- 17.5. – **Prorok**, r. J. Audiard, Fr./Tal., 2009, 153 min.
24.5. – **Whisky s vodkou**, r. A. Dresen, SRN, 2009, 104 min.
31.5. – **Invázia barbarov**, r. D. Arcand, Kan./Fr., 2003, 99 min.

Filmový klub Naoko

Kino Hviezda, Paulínska 1, 917 01 Trnava, tel.: 033/551 1042, www.naoko.sk

- 4.5. – **Darjeeling s ručením obmedzeným**, r. W. Anderson, USA, 2007, 91 min. (18.00 h.)
4.5. – **Protector**, r. M. Najbrt, ČR, 2009, 100 min. (20.00 h.)
11.5. – **Pät prekážok**, r. L. von Trier, J. Leth, Bel./Dán./Fin./Fr./Švaj./Švéd., 2003, 91 min. (18.00 h.)
11.5. – **Antikrist**, r. L. von Trier, Dán./Fr./SRN./Švéd./Tal., 2009, 104 min. (20.00 h.)
18.5. – **Carmen**, r. C. Saura, Špa., 1983, 97 min. (18.00 h.)
18.5. – **Prorok**, r. J. Audiard, Fr./Tal., 2009, 153 min. (20.00 h.)
25.5. – **Mistři**, r. M. Najbrt, ČR, 2004, 85 min. (18.00 h.)
25.5. – **Na sever**, r. R. D. Langlo, Nór., 2009, 78 min. (20.00 h.)

Filmový klub Nitra

Prí Ústave literárnej a umeleckej komunikácie FF UKF v Nitre, Tr. A. Hlinku 1, tel.: 0905/580 297
predstavenie o 20.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 3.5. – **Prorok**, r. J. Audiard, Fr./Tal., 2009, 153 min.
10.5. – **Whisky s vodkou**, r. A. Dresen, SRN, 2009, 104 min.
17.5. – **Na sever**, r. R. D. Langlo, Nór., 2009, 78 min.
24.5. – **Imaginarium Dr. Parnassa**, r. T. Gilliam, VB/Kan./Fr., 2009, 123 min.

Filmový klub Otáznik

MsKS, Sládkovičova 2, 934 01 Levice, tel.: 036/622 5835, kulturalv@mail.t-com.sk
predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 6.5. – **Whisky s vodkou**, r. A. Dresen, SRN, 2009, 104 min.
13.5. – **Na sever**, r. R. D. Langlo, Nór., 2009, 78 min.
20.5. – **Control**, r. A. Corbijn, UK, 2007, 122 min.
27.5. – **Kto je tu riaditeľ?**, r. L. von Trier, Dán./Fin./Nór./Švéd./Tal., 2006, 99 min.

ARTKINÁ

Artkino Za zrkadlom

Dom kultúry Zrkadlový háj, Rovniakovka 3, Bratislava, tel.: 02/6383 6764, www.kzp.sk
predstavenia o 20.05 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 2.5. – **Protector**, r. M. Najbrt, ČR, 2009, 100 min.
3.5. – **Kawasakího ruže**, r. J. Hřebejk, ČR, 2009, 95 min.
5.5. – **3 sezóny v pekle**, r. T. Mašin, ČR/Nem./SR, 2009, 110 min.
10.5. – **Nejako sa to komplikuje**, r. N. Mayers, USA, 2009, 118 min.
12.5. – **Häxan**, r. B. Christensen, Švéd./Dán., 1922, 75 min.
16.5. – **Andrej Rubľov**, r. A. Tarkovskij, ZSSR, 1966, 178 min. (19.35 h.)
17.5. – **Zrkadlo**, r. A. Tarkovskij, ZSSR, 1975, 102 min.
19.5. – **Stretnutie s Andrejom Tarkovským**, r. D. Trakovsky, USA/Švéd./Rus., 2008, 94 min.
23.5. – **Prekliaty ostrov**, r. M. Scorsese, USA, 2010, 137 min.
24.5. – **Na veľkosti záleží**, r. E. Tadmor, S. Maymon, Izr./Nem./Fr., 2009, 90 min.
30.5. – **Nepozvaný hosť**, r. T. McCarthy, USA, 2007, 104 min.
31.5. – **Duša Paula Giamattiho**, r. S. Barthes, USA/Fr., 2009, 101 min.

A4 – nultý priestor

Nám. SNP 12, Bratislava, www.a4.sk

- 9.5. – **Ježíš je normální**, r. T. Novotý, ČR/SR, 2008, 67 min. (20.00 h.)

- 15.5. – **Kino ušami Daniela Baláza** (20.00 h.)
 23.5. – **Prix Ars Electronica 2009** (19.00 h.)
 27.5. – **Geniálne filmové scény alebo prečo milujeme filmy** (20.00 h.)

KINÁ

Kino Igric

Saratovská 2/A, Bratislava, tel.: 02/6436 5669, www.dkdubravka.sk
 predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 2.5. – **Kniha prežitia**, r. A. Hughes, USA, 2010, 118 min.
 9.6. – **Prekliaty ostrov**, r. M. Scorsese, USA, 2010, 137 min.
 16.5. – **Arthur a Maltazardova pomsta**, r. L. Besson, Fr., 2009, 93 min. (17.00 h.)
 16.5. – **Percy Jackson: Zlodej blesku**, r. Ch. Columbus, USA, 2010, 118 min.
 20.5. – **Légia**, r. S. Steward, USA, 2010, 96 min.
 23.5. – **Imaginarium Dr. Parnassa**, r. T. Gilliam, VB/Kan./Fr., 2009, 123 min.
 30.5. – **3 sezóny v pekle**, r. T. Mašín, ČR/Nem./SR, 2009, 110 min.

Kino Lúky

Dom kultúry Lúky, Víglašská 1, Bratislava, tel.: 02/6382 3930, www.kzp.sk
 predstavenia o 19.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 6.5. – **3 sezóny v pekle**, r. T. Mašín, ČR/Nem./SR, 2009, 110 min.
 9.5. – **Moje čuťoriedkové noci**, r. W. Kar-wai, Hongkong/Čin./Fr., 2007, 91 min.
 13.5. – **Smrť čaká všade**, r. K. Bigelow, USA, 2009, 124 min.
 16.5. – **Lov na exmanželku**, r. A. Tennant, USA, 2010, 94 min.
 20.5. – **New York, milujem ťa**, r. F. Akin, Y. Attal, A. Hughes, S. Iwai, W. Jiang, J. Marston, M. Nair, S. Kapur, N. Portman, Fr./USA, 2009, 103 min.
 23.5. – **Noc s kráľom**, r. M. O. Sajbel, USA, 2008, 118 min.
 27.5. – **Kawasakih ruže**, r. J. Hřebejk, ČR, 2009, 95 min.
 30.5. – **Légia**, r. S. Steward, USA, 2010, 96 min.

Kino Mladost

Hviezdoslavovo nám. 17, Bratislava, tel.: 02/5443 5049

- 1.-2.5. – **Kawasakih ruže**, r. J. Hřebejk, ČR, 2009, 95 min.
 1.-3.5. – **Bratia**, r. J. Sheridan, USA, 2009, 105 min.
 4.-5. – **Katýň**, r. A. Wajda, Poľ., 2007, 118 min.
 4.-5.5. – **3 sezóny v pekle**, r. T. Mašín, ČR/Nem./SR, 2009, 110 min.
 6.5. – **Vicky Cristina Barcelona**, r. W. Allan, USA/Špan., 2008, 96 min.
 7.-10.5. – **Lov na exmanželku**, r. A. Tennant, USA, 2010, 94 min.
 11.-12.5. – **Miloš Forman: Co tě nezabije...**, r. M. Šmidmajer, ČR, 2009, 110 min.
 11.-12.5. – **Zoufalci**, r. J. Rudolfová, ČR, 2009, 97 min.
 13.-19.5. – **Na veľkosti záleží**, r. E. Tadmor, S. Maymon, Izr./Nem./Fr., 2009, 90 min.
 14.5. – **Neznámy vojak**, r. S. Metzstein, Kan./VB/Nem./Isl., 2005, 101 min.
 15.5. – **Rozorvané objatia**, r. P. Almodóvar, Špan., 2009, 128 min.
 17.-18.5. – **Protector**, r. M. Najbrt, ČR, 2009, 100 min.

Anasoft litera fest

- 19.5. – **Beštia**, r. J. Domaradzki, Poľ., 1978, 94 min. (18.00 h.)
 19.5. – **Čas smrti**, r. J. A. Triana, Kol./Kuba, 1985, 98 min. (20.30 h.)
 20.5. – **Sestra**, r. V. Pancif, ČR, 2008, 70 min. (18.00 h.)
 20.5. – **Hodiny**, r. S. Daldry, USA, 2002, 114 min. (20.30 h.)
 21.5. – **Smrť si říká Engelchen**, r. J. Kadar, E. Klos, ČSSR, 1963, 131 min. (18.00 h.)
 21.5. – **Nech vojde ten pravý**, r. T. Alfredson, Švéd., 2008, 114 min. (20.30 h.)
 22.5. – **Vynález zkázy**, r. K. Zeman, ČSSR, 1958, 81 min. (18.00 h.)
 22.5. – **Intimita**, r. P. Chéreau, Fr./VB/Nem./Špan., 2000, 120 min. (20.30 h.)
 20.-26.5. – **Duša Paula Giamattiho**, r. S. Barthes, USA/Fr., 2009, 101 min.

- 24.-26.5. – **Prehliadka indonézskych filmov**
 27.-31.5. – **Nine**, r. R. Marshall, USA/Tal., 2009, 120 min.
 28.-31.5. – **Nezabudni na mňa**, r. A. Coulter, USA, 2010, 128 min.

Časy jednotlivých predstavení nájdete v kine Mladost

Kino Fontána Piešťany

MKS, Beethovenova 1812/1, Piešťany, tel.: 033/7729 971
 predstavenia o 17.30 a 20.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.-4.5. – **Súboj titanov**, r. L. Letterier, VB/USA, 2010, 106 min.
 2.5. – **Planéta 51**, r. J. Blanco, M. Martinez, J. Abad, VB/Špan., 2009, 91 min. (15.30 h.)
 6.-7.5. – **Bratia**, r. J. Sheridan, USA, 2009, 105 min.
 8.-9.5. – **Kniha prežitia**, r. A. A. Hughes, USA, 2010, 118 min.
 13.5. – **Percy Jackson: Zlodej blesku**, r. Ch. Columbus, USA, 2010, 118 min.
 15.-16.5. – **Imaginarium Dr. Parnassa**, r. T. Gilliam, VB/Kan./Fr., 2009, 123 min.
 20.-21.5. – **Na hrane temnoty**, r. M. Campbell, USA/VB, 2010, 108 min.
 22.-23.5. – **Arthur a Maltazardova pomsta**, r. L. Besson, Fr., 2009, 93 min. (15.30 h.)
 22.-23.5. – **Légia**, r. S. Steward, USA, 2010, 96 min.
 28.-30.5. – **Cineama 2010**
 30.5. – **3 sezóny v pekle**, r. T. Mašín, ČR/Nem./SR, 2009, 110 min.

Kino Hviezda Trnava

Paulínska 1, 917 01 Trnava, tel.: 033/5511 042, www.naoko.sk
 predstavenia o 17.30 a 19.30 hod. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.-3.5. – **Samec**, r. D. Mackenzie, USA, 2009, 97 min.
 6.5. – **Valentín**, r. G. Marshall, USA, 120 min.
 7.-10.5. – **Protector**, r. M. Najbrt, ČR, 2009, 100 min.
 12.-13.5. – **Smrť čaká všade**, r. K. Bigelow, USA, 2009, 124 min.
 14.-17.5. – **New York, milujem ťa**, r. F. Akin, Y. Attal, A. Hughes, S. Iwai, W. Jiang, J. Marston, M. Nair, S. Kapur, N. Portman, Fr./USA, 2009, 103 min.
 19.5. – **Zoufalci**, r. J. Rudolfová, ČR, 2009, 97 min.
 20.-24.5. – **Iron man 2**, r. J. Favreau, USA, 2010, 124 min.
 26.-27.5. – **Ekotopfilm**
 28.-31.5. – **Pevné puto**, r. P. Jackson, USA/VB/Nov. Zel., 2009, 135 min.

Detские predstavenia

- 1.-2.5. – **Arthur a Maltazardova pomsta**, r. L. Besson, Fr., 2009, 93 min. (15.30 h., 2.5. aj o 13.30 h.)
 8.-9.5. – **Astro Boy**, r. D. Browsers, USA/Hongkong/Jap., 2009, 94 min. (15.30 h., 9.5. aj o 13.30 h.)
 14.-17.5. – **Alica v krajine zázrakov**, r. T. Burton, USA, 2010, 108 min. (14.5. a 17.5. o 17.30 h., 15.5. a 16.5. o 15.30 h., 16.5. aj o 13.30 h.)
 22.-23.5. – **Hore**, r. P. Docter, B. Peterson, USA, 2009, 96 min. (15.30 h., 23.5. aj o 13.30 h.)
 29.-30.5. – **Princezná a žaba**, r. R. Clemens, J. Musker, USA, 2009, 97 min. (15.30 h., 30.5. aj o 13.30 h.)

Kino Junior Levice

MsKS, Sládkovičova 2, 934 01 Levice, tel.: 036/622 5835, kulturalv@mail.t-com.sk
 predstavenia o 18.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.-2.5. – **Mikulášove šibalstvá**, r. L. Tirard, Fr., 2009, 91 min. (15.30 h.)
 1.-2.5. – **Doktor od jezera hrochů**, r. Z. Troška, ČR, 2009, 102 min.
 4.-5.5. – **Kniha prežitia**, r. A. A. Hughes, USA, 2010, 118 min.
 7.5. – **Paranormal Activity**, r. O. Peli, USA, 2007, 86 min.
 8.-9.5. – **Planéta 51**, r. J. Blanco, M. Martinez, J. Abad, VB/Špan., 2009, 91 min. (15.30 h.)
 8.-9.5. – **3 sezóny v pekle**, r. T. Mašín, ČR/Nem./SR, 2009, 110 min.

- 11.-12.5. – **Bratia**, r. J. Sheridan, USA, 2009, 105 min.
 14.-15.5. – **Légia**, r. S. Steward, USA, 2010, 96 min.
 15.-16.5. – **Alvin a Chipmunkovia 2**, r. B. Thomas, USA, 2009, 88 min.
 18.-19.5. – **Súboj titanov**, r. L. Letterier, VB/USA, 2010, 106 min.
 21.5. – **Box**, r. R. Kelly, USA, 2009, 115 min.
 22.-23.5. – **Alica v krajine zázrakov**, r. T. Burton, USA, 2010, 108 min.
 25.-26.5. – **Na hrane temnoty**, r. M. Campbell, USA/VB, 2010, 108 min.
 28.5. – **New York, milujem ťa**, r. F. Akin, Y. Attal, A. Hughes, S. Iwai, W. Jiang, J. Marston, M. Nair, S. Kapur, N. Portman, Fr./USA, 2009, 103 min.
 29.-30.5. – **Princezná a Zaba**, r. R. Clemens, J. Musker, USA, 2009, 97 min. (15.30 h.)
 29.-30.5. – **Imaginarium Dr. Parnassa**, r. T. Gilliam, VB/Kan./Fr., 2009, 123 min.

Kino Scala Prešov

Masarykova 7, Prešov, tel.: 051/7723 7412, pkoprogram@condornet.sk, www.pkopresov.sk

- 2.5. – **Devaté srdce**, r. J. Herz, ČSSR, 1978, 88 min. (15.00 h.)
 4.5. – **Občan Pes**, r. W. Sasanatieng, Thajsko, 2004, 100 min. (19.00 h.)
 5.5. – **Noc v kine** – premietanie 5 filmov (18.00 h.)
 7.5. – **AnimeXpo – Vexille**, r. F. Sorí, Jap., 2007, 109 min. (15.00 h.)
 11.5. – **66 sezón**, r. P. Kerekes, SR/ČR, 2003, 80 min. (19.00 h.)
 13.5. – **Najväčšie filmové chyby alebo keď sa v Hollywoode pomýlia** (19.00 h.)
 18.5. – **Hlad**, r. S. McQueen, Ir./VB, 2008, 96 min. (19.00 h.)
 19.5. – **Kopytem sem, kopytem tam**, r. V. Chytilová, ČSSR, 1988, 131 min. (19.00 h.)
 20.5. – **Stretnutie s Andrejom Tarkovským**, r. D. Trakovsky, USA/Švéd./Rus., 2008, 94 min. (19.00 h.)
 25.5. – **Svätá hora**, r. A. Jodorowsky, Mexiko/USA, 1973, 114 min. (19.00 h.)

Kino Strojár Martin

Námestie S. H. Vajanského 2, Martin, tel.: 043/422 4994, www.kinostrojarmojmartin.sk

- 1.-2.5. – **Arthur a Maltazardova pomsta**, r. L. Besson, Fr., 2009, 93 min. (16.00 h.)
 1.-2.5. – **Samec**, r. D. Mackenzie, USA, 2009, 97 min. (17.30 h.)
 1.-3.5. – **Légia**, r. S. Steward, USA, 2010, 96 min. (1.-2.5. o 20.00 h., 3.5. o 17.30 h. a 20.00 h.)
 4.-5.5. – **Lov na exmanželku**, r. A. Tennant, USA, 2010, 94 min. (4.5. o 17.30 h. a 20.00, 5.5. o 20.00 h.)
 6.-10.5. – **Ako si vycvičiť draka**, r. D. DeBlois, Ch. Sanders, USA, 2010, 97 min. (16.00 h.)
 7.-9.5. – **Miloš Forman: Co tě nezabije...**, r. M. Šmídmajer, ČR, 2009, 110 min. (17.30 h.)
 7.-10.5. – **Lov na exmanželku**, r. A. Tennant, USA, 2010, 94 min. (20.00 h.)
 10.-12.5. – **Prekliaty ostrov**, r. M. Scorsese, USA, 2010, 137 min. (10.5. o 17.30 h., 11.5. o 17.30 h. a 20.00 h. a 12.5. o 20.00 h.)
 13.5. – **Pevné puto**, r. P. Jackson, USA/VB/Nov. Zel., 2009, 135 min. (17.30 h.)
 13.-14.5. – **Alica v krajine zázrakov**, r. T. Burton, USA, 2010, 108 min. (16.00 h.)
 15.-16.5. – **Alica v krajine zázrakov**, r. T. Burton, USA, 2010, 108 min. (14.00 h.)
 14.-17.5. – **Pevné puto**, r. P. Jackson, USA/VB/Nov. Zel., 2009, 135 min. (17.30 h.)
 14.-18.5. – **Knihá prežitia**, r. A. A. Hughes, USA, 2010, 118 min. (20.00 h.)
 18.-19.5. – **New York, milujem ťa**, r. F. Akin, Y. Attal, A. Hughes, S. Iwai, W. Jiang, J. Marston, M. Nair, S. Kapur, N. Portman, Fr./USA, 2009, 103 min. (20.00 h.)
 20.-24.5. – **Percy Jackson: Zlodej blesku**, r. Ch. Columbus, USA, 2010, 118 min. (16.00 h.)
 25.5. – **Nezabudni na mňa**, r. A. Coulter, USA, 2010, 128 min. (17.30 h.)
 27.-28.5. – **Nezabudni na mňa**, r. A. Coulter, USA, 2010, 128 min. (17.30 h.)
 26.-31.5. – **Imaginarium Dr. Parnassa**, r. T. Gilliam, VB/Kan./Fr., 2009, 123 min. (20.00 h.)

prípravila **Nina Šilanová**
 (ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!)

Televízia českých a slovenských filmov Slovenské pondelky 2010

3. máj 2010
 20.00 – **Drak sa vracia**, r. E. Grečner, 1967, 87 min.
 22.00 – **Čert nespí**, r. P. Solan, 1956, 104 min.
10. máj 2010
 20.00 – **Slávnosť v botanickej záhrade**, r. E. Havetta, 1969, 95 min.
 22.00 – **Tri dcéry**, r. Š. Uher, 1967, 94 min.
17. máj 2010
 20.00 – **Zvony pre bosých**, r. S. Barabáš, 1965, 96 min.
 22.00 – **Tango pre medveďa**, r. S. Barabáš, 1966, 102 min.
24. máj 2010
 20.00 – **Ja milujem, ty miluješ**, r. D. Hanák, 1980, 100 min.
 22.00 – **Neha**, r. M. Šulík, 1991, 104 min.
31. máj 2010
 20.00 – **Pavilón šeliem**, r. D. Trančík, 1982, 78 min.
 22.00 – **Sladký čas Kalimagdory**, r. L. Lahola, 1968, 102 min.

www.csfilm.cz, www.filmpost.cz

Zmena programu vyhradená!

VÝROČIA

MÁJ 2010

1. 5. 1930 **Jela Lukešová** – herečka
 2. 5. 1935 **Pavol Sásik** – zvukový majster
 3. 5. 1945 **Tatiana Kovačevičová** – kostýmová výtvarníčka
 5. 5. 1935 **Elena Zvaríková** – herečka (zomrela 17. 8. 1974)
 6. 5. 1960 **Ivona Krajčovičová** – herečka
 7. 5. 1935 **Anna Biftnerová** – herečka
 8. 5. 1960 **Pavol Višňovský** – herec
 9. 5. 1900 **Ján Skalka** – dramatik, publicista (zomrel 7. 6. 1982)
 10. 5. 1930 **Lotár Radványi** – herec (zomrel 26. 6. 2006)
 11. 5. 1925 **Augustín Riccini** – kameraman (zomrel 5. 6. 2008)
 12. 5. 1925 **Tibor Biath** – kameraman
 13. 5. 1935 **Ján Navrátil** – spisovateľ, scenárista
 15. 5. 1945 **Peter Mihálik** – filmový kritik a teoretik (zomrel 24. 1. 1987)
 17. 5. 1930 **Oľga Bleyová** – výtvarná fotografka
 18. 5. 1930 **Jozef Bernát** – kritik, novinár (zomrel 19. 12. 1984)
 19. 5. 1920 **Marta Černická** – herečka (zomrela 7. 2. 2002)
 24. 5. 1940 **Eva Štefankovičová** – režisérka
 24. 5. 1940 **Ivan Krajčík** – herec (zomrel 5. 6. 1997)
 25. 5. 1930 **Bořivoj Slavík** – scénograf (zomrel 29. 3. 1989)
 25. 5. 1935 **Eva Poláková** – herečka (zomrela 26. 6. 1973)
 27. 5. 1935 **Peter Balgha** – scenárista, dramaturg (zomrel 16. 5. 1972)

NEPREHLIADNITE!

Milí priatelia a milovníci slovenského filmu!

SLOVENSKÝ FILMOVÝ ÚSTAV (SFÚ) je v oblasti kinematografie jedinou štátnou inštitúciou na Slovensku, ktorá sa komplexne zaoberá filmom a kinematografiou ako takou. Je správcom národného filmového archívu (NFA), ktorý je v zmysle zákona začlenený do skupiny špecializovaných verejných archívov. Zákonné plnenie nadobudli činnosti NFA s účinnosťou zákona č. 343/2007 Z. z. (audiovizuálny zákon) od 1. 1. 2008, štátny odborný dozor nad dodržiavaním a realizáciou ustanovení zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov vykonáva priamo Ministerstvo vnútra SR. Od roku 2001 je filmový archív riadnym členom Medzinárodnej federácie filmových archívov (FIAF). NFA SFÚ sústreďuje, uchováva, ochraňuje, odborne spracúva a verejnosti sprístupňuje filmové a iné audiovizuálne diela, písomné, obrazové a grafické archívy a sprievodné dokumentačné materiály. Archívne zbierky a fondy sú súčasťou národného kultúrneho dedičstva Slovenskej republiky.

SLOVENSKÝ FILMOVÝ ÚSTAV vyvíja intenzívnu akvizíčnú činnosť, pretože si uvedomuje význam a historickú hodnotu archívnych filmových materiálov. Pri tejto príležitosti sa obracia na všetkých, ktorí by radi doplnili filmové a dokumentačné archívne zbierky SFÚ, súvisiace so slovenskou kinematografiou. Konkrétne máme záujem o filmové materiály, súvisiace s dejinami slovenskej kinematografie, t. z. o filmy, ktoré sa nakrúcali na Slovensku alebo filmy, ktoré sa dotýkajú Slovenska, prípadne i tie, kde bola v akejkoľvek profesii zastúpená účasť slovenského tvorca. Pri písomných, obrazových a grafických materiáloch máme záujem predovšetkým o dokumenty súvisiace s produkciou slovenských filmov, rukopisy, korešpondencie filmových tvorcov, fotografie, fotonegativity, diapozitivy, fotoalby, plagáty, knihy, periodiká, propagačné a dokumentačné materiály, ako i súkromné zbierky výstrižkov.

Viac informácií Vám radi poskytnú:

PhDr. Jana Stradiotová
vedúca Oddelenia dokumentácie a knižničných služieb SFÚ
tel.: 02/57 10 15 23, mobil: 0905 283 147
e-mail: jana.stradiotova@sfu.sk

Hana Válková
vedúca Oddelenia filmového archívu SFÚ
tel.: 02/57 10 15 40, mobil: 0915 736 715
e-mail: hana.valkova@sfu.sk

ČESKÁ KINEMATOGRAFIA V ROKU 2009

V minulom roku malo v Českej republike premiéru 52 českých a koprodukčných českých filmov, čo je prekvapivo vysoké číslo. Naši západní susedia síce zaznamenali pokles divákov v kinách, no bol len nepatrný a vyrovnala ho historicky rekordná tržba z návštevnosti kín. Oblasť distribúcie zaznamenala nástup digitálnych projekcií a štátny fond rozdelil po roku 2008 najviac finančných prostriedkov a tiež výrazným spôsobom pomohol rozvinúť aktivity v oblasti digitalizácie.

Legislatíva

V minulom roku neboli vytvorené podmienky pre výraznú zmenu legislatívneho rámca českej kinematografie. Začiatkom roka sa oslabená vláda venovala iným záležitostiam a Ministerstvo kultúry (MK) ČR bolo pomerne neviditeľné. Po nástupe tzv. úradníckej vlády 8. mája sa pod vedením ministra Václava Riedelbaucha v rámci obmedzených právomocí objavilo niekoľko pokusov situáciu oživiť. Už 11. mája ministerstvo prijalo materiál *Digitalizácia kín*, ktorý sa pripravoval dlhšiu dobu, ale veľmi pozitívne ovplyvnil situáciu v oblasti kín až v druhej polovici minulého roka. Koncom júna bola na diskusiu uvoľnená *Koncepcia kvalifikácie audiovizuálnych produktov podľa vekových skupín*. Dňa 17. augusta vláda schválila návrh zákona o audiovizuálnych mediálnych službách, ktorým sa transponuje novelizovaná smernica EP z roku 2007 *O audiovizuálnych mediálnych službách*, predtým známa ako *Televízia bez hraníc*.

Pre českú kinematografiu je kľúčový *Program na podporu filmového priemyslu*, ktorý prijala vláda 19. októbra. Má pomôcť riešiť predovšetkým dopady krízy na dramatický pokles obratu filmovej produkcie v Českej republike. V neposlednom rade bola na ministerstve kultúry spracovaná aj *Koncepcia českej kinematografie a filmového priemyslu 2010 – 2016*. Tá otvorene otvára mnoho otázok, ktorých riešenia už stoja pred ďalšími vládami v nasledujúcich rokoch. Schválením koncepcie sa však vláda zaviazala nielen ju legislatívne zaistiť, ale aj finančne zabezpečiť.

Zásadným tiež bolo, že ministerstvo kultúry vlani na jeseň po prvýkrát v histórii vyhlásilo Cenu za prínos v oblasti kinematografie. Význam tejto ceny spočíva v tom, že ministerstvo po prvýkrát zaradilo oblasť kinematografie k tradičným umeleckým odborom. Prvým nositeľom ceny sa stal režisér Jiří Krejčík.

Finančná podpora

V priebehu roka 2009 bola obmenená rada Štátneho fondu Českej republiky pre podporu a rozvoj českej kinematografie. Je to nenápadný úspech, pretože parlament voľby nových členov dlho komplikoval a vyzeralo to na zastavenie poskytovania grantov, pretože o nich nebude mať kto rozhodovať. Rada fondu nakoniec aktívne pracuje v desaťčlennom zložení, tri miesta sa dodnes nepodarilo obsadiť. Po historickom rekorde, kedy v roku 2008 rozdelil štátny fond prostriedky vo výške 307 261 950 Kč, musela rada operovať s mierne nižším objemom, napriek tomu bolo rozdelených

účtyhodných 279 950 500 Kč. Schválených bolo 191 nových projektov s podporou 267 500 500 Kč a 8 starších prísľubov bolo navyšeň celkom o 12 450 000 Kč. Najvyššia časť bola alokovaná na výrobu českých filmov – celkom 155 520 000 Kč, tvorba scenárov a vývoj projektov získali 3 815 000 Kč, 34 260 000 Kč propagácia českej kinematografie, zahrňujúca konkrétne filmy aj festivaly a prehliadky, a čiastkou 24 595 500 Kč bola podporená distribúcia kinematografických diel. Mimoriadnu pozornosť venovala rada fondu oblasti technického rozvoja a modernizácie českej kinematografie a realizovala strategický zámer MK ČR podporiť digitalizáciu kín. V tejto kapitole bolo rozdelených 49 310 000 Kč, zatiaľ čo v roku 2008 len 14 068 200 Kč.

Štátny fond však nie je jediným možným zdrojom finančných podpôr. Až 73 menších projektov v celkovom objeme 11 100 000 Kč bolo podporených priamo z prostriedkov Odboru médií a audiovizie (OMA) MK ČR. Finančnú podporu v niektorých oblastiach kinematografie je možné získať aj z programu EÚ MEDIA a z medzinárodného fondu Eurimages. Z rozpočtu OMA MK ČR bol v roku 2009 transferovaný príspevok ČR do medzinárodného fondu Eurimages vo výške 6 154 154 Kč a do Európskeho audiovizuálneho observatória vo výške 450 541 Kč.

Vlastný program MEDIA je financovaný z rozpočtu EÚ. V súčasnosti je registrovaných 588 694 EUR podpory v programe MEDIA 2009 pre české subjekty – 24 236 EUR v oblasti MEDIA Development, 106 100 EUR v MEDIA Distribution, 45 014 EUR v MEDIA Promotion a 413 344 EUR v MEDIA Training. Tieto programy však nie sú doteraz ešte úplne uzavreté, a tak celková čiastka sa môže v konečnej verzii líšiť. Vlani v tomto čase bola registrovaná podpora v polovičnej výške, napriek tomu celkový prísľub dosiahol za rok 2008 výšku 1 547 983 EUR. Fond Eurimages podporil v roku 2009 sumou 350 000 EUR jediný projekt s českou majoritnou účasťou, a to *Alois Nebel* spoločnosťmi Negativ. V oblasti distribúcie získali podporu Eurimages zahraniční distribútori filmov *Bathory*, *René*, *Venkovský učiteľ*, *Vratné lahve* a *Ztracená dovolená*.

Filmová distribúcia

Pre filmovú distribúciu v Českej republike bol rok 2009 rokom zásadného zlomu – nástupu digitálnej distribúcie, ktorý reprezentovalo obzvlášť uvedenie prvých filmov v digitálnej 3D verzii. Prvým takto uvedeným filmom bola 15. januára animovaná *Cesta na Mesiac*. Do konca roku to bolo už 19 filmov v stereoskopickom digitálnom formáte a ďalších 7 v DCI kompatibilnom 2D digitálnom formáte. Najmä vďaka tejto skutočnosti české kiná opäť dosiahli historicky najvyššiu tržbu 1 251 065 375 Kč, čo je 2,5 percent nad úrovňou roku 2008. Počet divákov v roku 2009 naopak mierne poklesol o 3,3 percent na 12 469 365. Celkom sa uskutočnilo 403 198 filmových predstavení a hlavný vplyv na historickú tržbu mal nárast priemerného vstupného na 100,33 Kč, čo bol zreteľný dôsledok nástupu stereoskopických projekcií. Bez nich by vstupné v roku 2009 dosiahlo len 94,84 Kč a voči 94,61 Kč z roku 2008 by vzrástlo skutočne len minimálne. Priemerné vstupné na 3D digitálne projekcie však činilo 146,21 Kč a podiel týchto projekcií na celkových tržbách dosiahol 13,5 percent.

Na výsledkoch českých kín sa aspoň minimálnym počtom predstavení podieľalo 28 distribučných spoločností. Najvyšší podiel na počte divákov (33,7 percent) aj na tržbách (34,5 percent) si

udržala spoločnosť Bontonfilm. Druhý Falcon dosiahol podiel na návštevnosti vo výške 31,2 percent a na tržbách 31,5 percent. Obidve dodávkové distribučné spoločnosti kumulovali teda 64,9 percent divákov a 66 percent tržieb. Tretie miesto s trhovým podielom 10,3 percent dosiahla spoločnosť Warner Bros. pred Magic Boxom s 8,4 percent. Žiadna z ďalších distribučných spoločností neprekročila hranicu 5 percent. S jedným filmom sa po prvýkrát medzi filmovými spoločnosťami objavili Jan Němec Film, Film Europe, FAMU, NGCV, Alpha Plus Pro a štyri digitálne programy distribuovalo Xtreme Cinemas.

Pomerne výrazný pokles trhového podielu zaznamenala v roku 2009 česká filmová tvorba – z neuveriteľných 39,1 percent v roku 2008 na 22,8 percent. Mierne vyšší podiel 25,6 percent dosiahla v počte divákov. Filmy veľkých hollywoodskych spoločností dosiahli v Českej republike 58,1 percent trhu, čo je naopak nárast voči 44,5 percent roku 2008. Aj v týchto posunoch je zjavný nástup digitálnych 3D projekcií.

tabuľka 1

TOP 20 – NAJNAVŠTEVOVANEJŠIE FILMY V ČR V ROKU 2009*

film	distribútor	premiéra	štát**	počet predst.	počet divákov	tržby [Kč]
1. <i>Líbáš jako Bůh</i>	Falcon	12.2.2009	CZ	13 095	904 589	89 850 536
2. <i>Doba ľadová 3: Úsvit dinosaurov 3D</i>	Bontonfilm	2.7.2009	US	14 347	852 067	97 600 155
3. <i>Harry Potter a Polovičný Princ</i>	Warner Bros	16.7.2009	US	9 595	684 247	71 045 398
4. <i>Avatar 3D</i>	Bontonfilm	17.12.2009	US	2 855	375 733	53 893 658
5. <i>2Bobule</i>	Magic Box	22.10.2009	CZ	6 659	357 373	35 639 026
6. <i>Anjeli a démoni</i>	Falcon	14.5.2009	US	6 932	308 144	34 166 600
7. <i>Michael Jackson's This Is It</i>	Falcon	29.10.2009	US	5 043	291 505	33 368 806
8. <i>Peklo s princeznou</i>	Magic Box	29.1.2009	CZ	5 522	269 593	20 644 324
9. <i>2012</i>	Falcon	12.11.2009	US	4 808	260 202	27 015 486
10. <i>Nehanební bastardi</i>	Bontonfilm	27.8.2009	US	5 208	247 017	26 009 451
11. <i>Sněženky a machři po 25 letech</i>	Falcon	18.12.2008	CZ	5 399	246 153	23 427 397
12. <i>Hore 3D</i>	Falcon	20.8.2009	US	8 341	224 523	24 955 510
13. <i>Cesta na Mesiac 3D</i>	Intersonic	15.1.2009	US	4 808	219 501	20 767 785
14. <i>Twilight Saga: Nov</i>	SPI	26.11.2009	US	3 633	205 629	14 230 693
15. <i>Madagascar 2</i>	Bontonfilm	13.11.2008	US	4 515	196 350	13 674 659
16. <i>G-Force: Veľmi zvláštna jednotka 3D</i>	Falcon	17.9.2009	US	7 215	189 343	20 810 907
17. <i>Milionár z chatrče – Slumdog Millionaire</i>	Bontonfilm	26.2.2009	GB	4 923	177 237	17 559 352
18. <i>Transformers: Pomsta porazených</i>	Bontonfilm	25.6.2009	US	4 397	167 721	17 524 353
19. <i>Noc v múzeu 2</i>	Bontonfilm	21.5.2009	US	5 507	157 198	14 609 506
20. <i>Hannah Montana – Film</i>	Falcon	11.6.2009	US	5 349	153 448	13 173 934

* filmy označené 3D sa v ČR distribuovali v stereoskopickej verzii

** pri koprodukciah uvádzame krajinu s majoritnou účasťou

Kiná a multiplexy

Digitalizácia a stereoskopické projekcie mali veľký vplyv najmä na prevádzkovanie kín. Začiatkom roku 2009 bol otvorený 24-tý multiplex v Pardubiciach. V roku 2009 už multiplexy dosiahli tržový podiel 79,8 percent celkového obrátu českých kín. A na konci roku už malo 23 z celkového počtu 24 multiplexov jeden až dve D-kinosály vybavené systémom 3D. V tej dobe bolo registrovaných i ďalších 15 DCI kompatibilne vybavených jednosálových kín. Ich počet pritom neustále rastie aj vďaka podpore štátneho fondu.

Medzi prevádzkovateľmi kín dominujú dve siete multiplexov (pozri – tabuľka 2). Spoločnosť Palace Cinemas so šiestimi multiplexmi a 55 sálami vlni pokrýva 27,6 percent trhu, pričom dva jej multiplexy patrili medzi päť najúspešnejších kín v ČR – Nový Smíchov a Olympia. CineStar s deviatimi multiplexmi a 61 sálami dosiahla 25,9 percent podielu na trhu, však jej vlastníci na prelome rokov kúpili obidva multiplexy Village Cinemas, a tak po sporení zaujmú prvé miesto s takmer 35 percentami podielu na trhu. V TOP 5 kín ich reprezentujú kino v Ostrave a pražský Anděl. Stereoskopické filmy oživili aj záujem o ich uvádzanie vo veľkoformátovom kine IMAX. Výsledky týchto filmov vyniesli na štvrté miesto najúspešnejších kín Floru spoločnosti Cinema City, ktorej súčasťou je aj sála IMAX.

tabuľka 2

TOP 5 – NAJNAVŠTEVOVANEJŠIE MULTIPLEXY V ČR V ROKU 2009

kino	mesto	počet sál	počet predstavení	počet divákov	tržby [Kč]
1. Nový Smíchov	Praha	12	22 418	750 200	95 815 882
2. CineStar	Ostrava	8	11 130	734 970	89 667 707
3. Olympia	Brno – Modřice	10	13 990	621 926	78 487 488
4. IMAX Flóra	Praha	9	15 918	454 436	70 655 918
5. Anděl City	Praha	14	22 015	530 683	67 208 442

Medzi klasickými kinami (pozri – tabuľka 3) sa presadzujú pražské alternatívne orientované sály Světozor, Lucerna a Aero, ktorého nárast súvisí zvlášť s úspešným uvádzaním digitálnych prenosov operných predstavení. Tiež najúspešnejšie regionálne kino v Děčíně vďaka za svoj vzostup rýchlej digitalizácii.

tabuľka 3

TOP 5 – NAJNAVŠTEVOVANEJŠIE KLASICKÉ KINÁ V ČR V ROKU 2009

kino	mesto	počet sál	počet predstavení	počet divákov	tržby [Kč]
1. Světozor	Praha	2	3 076	113 054	10 390 795
2. Aero	Praha	1	859	49 427	5 421 347
3. Lucerna	Praha	1	1 322	80 436	5 324 633
4. Sněžník	Děčín	1	609	56 305	5 005 404
5. Hraničář	Ústí nad Labem	1	951	58 650	4 925 196

Celkovo filmoví distribútori ponúkli pre kiná 260 nových programov z 27 krajín sveta, 22 z nich malo charakter prenosu a záznamu alternatívneho obsahu, väčšinou opier, a 14 filmov bolo k dispozícii iba vo formáte DVD. Aj tak to bol najvyšší počet od explózie obnovených premiér v roku 1990. 108 distribuovaných filmov bolo z USA a 73 distribútori doviezli z európskych krajín. Distribuovalo sa 52 českých a koprodukčných filmov.

Filmová tvorba

Variabilita, pestrosť a množstvo filmov vyrobených v Českej republike alebo s českou spoluúčasťou je nebyvalé. Z 52 filmov (pozri – tabuľka 4) majú len dva charakter obnovených premiér, ide o *Restaurované filmy Jana Špáty a Něco z Alenky* Jana Švankmajera. U dvoch pásiem a jedného filmu je ako producent uvedená FAMU, čo demonštruje narastajúci záujem a schopnosť mladých tvorcov prenikať do distribúcie. V priebehu roka 2009 sa do kín presadilo 13 dokumentov a jeden celovečerný animovaný film. Na siedmich filmoch sa českí producenti podieľali len minoritnou účasťou. Pozoruhodné je, že päť z nich sú filmy majoritne slovenskej výroby, čo v minulosti nebolo obvyklé. Navyše filmy ako *Pokoj v duši* alebo *Nedodržaný sľub* patria k tomu lepšiemu, čo bolo vlni v Českej distribúcii uvedené.

Českého leva za najlepší film získal Marek Najbrt a jeho *Protektor*, do nominácií sa presadili ešte 3 sezóny v *pekle* a *Kawasakihu ruže*. Z 35 nominácií, ktoré získali hrané filmy, trom menovaným pripadlo 31! Média často kritizovali opomenutie celého radu ďalších významných počínov. Pravda je, že vo vlni najšej ponuke Českej filmovej tvorby si mohol každý vybrať. Pripomeňme štýlovo vyhranený *Normal*, satiru Roberta Secláčka *Muži v říji*, *Líštičky* vďaka príjmané medzinárodnými festivalmi, generačnú komédiu *Zoufalci* a nenápadnú *Dvojku*. Každý z týchto filmov by si domáce ocenenie zaslúžil. Okrem filmov *2Bobule* a zvlášť *Libáš jako Bůh* však chýbal dostatok jasných diváckych hitov. Oslnenie stereoskopickou projekciou nakoniec prilákalo v roku 2009 viac divákov na zahraničné trháky.

Filmové festivaly a prehliadky

S filmovou distribúciou nie je spojené len bežné uvádzanie filmov v sieti kín, ale tiež mnoho medzinárodných, národných i regionálnych filmových festivalov a prehliadok.

Najvýznamnejšou filmovou udalosťou v Česku je Medzinárodný filmový festival v Karlových Varoch, ktorý v roku 2009 ocenil Jana Švankmajera i slovenský dokument *Osadné*. Súťaž hraných filmov pre deti na MFF v Zlíne vyhral český film *Kdopak by se vlka bál* a súťaž hraných filmov krajín Višegrádu slovenská *Muzika*. Väčšina ďalších festivalov a prehliadok pokračovala podobne ako v roku 2008. Táto časť distribučnej scény je kľúčová pre udržanie diverzifikácie filmovej ponuky, ktorú komerčná scéna sama nikdy nemôže pokryť.

Uvidíme, ako sa česká kinematografia, ale tiež európska, s novým fenoménom digitalizácie kinematografických projekcií vyrovná. Či v kinách zostane dosť priestoru pre alternatívne žánre a digitalizácia rozšíri variabilitu ponuky, alebo naopak dôjde k ďalšej koncentrácii diváckeho záujmu na najväčšie filmové hity.

tabuľka 4

PREMIÉRY ČESKÝCH A KOPRODUČNÝCH FILMOV S ČESKOU ÚČASŤOU V ROKU 2009*

film	réžia	výroba	premiéra	distribútor
Made in FAMU	rôzni autori	FAMU/Lovecraft	1.1.2009	Bontonfilm
Něco z Alenky	Jan Švankmajer	Athanor	15.1.2009	AČFK
Ješíš je normální!	Tereza Nvotová	Jacket Bros.	15.1.2009	Bontonfilm
Ocas ještěrky	Ivo Trajkov	Endorfilm	22.1.2009	Falcon
Peklo s princeznou	Miloslav Šmídajmajer	Bio Illusion	29.1.2009	Magic Box
Libáš jako Bůh	Marie Poledňáková	Falcon	12.2.2009	Falcon
Vítejte v KLDŘ	Linda Jablonská	Negativ	26.2.2009	Aerofilms
Babička	Zuzana Piušsi	První veřejnoprávní	26.2.2009	Cinemart
Na povale alebo Kto má dnes narodeniny?	Jiří Barta	Bio Illusion	5.3.2009	Cinemart
Zapomenuté transporty do Polska	Lukáš Příbyl	Total Helpart T.H.A.	12.3.2009	Falcon
Ei Paso	Zdeněk Tyc	Total Helpart T.H.A.	19.3.2009	Falcon
Krátká dlouhá cesta	Martin Hanzlíček	AFIS	19.3.2009	Aerofilms
Normal	Julius Ševčík	Axman Production	26.3.2009	Bontonfilm
Holka Ferrari Dino	Jan Němec	Jan Němec Film	31.3.2009	Jan Němec Film
Malé lži	Wiliam Lee	FAMU	13.4.2009	FAMU
Ako sa varia dejiny	Peter Kerekes	Mischief/Negativ	23.4.2009	Aerofilms
Proměny	Tomáš Řehořek	Miracle Film	30.4.2009	Hollywood
Občan Havel přikuluje	Jan a Adam Novákovci	Space Films	14.5.2009	Hollywood
Včely letěly krásně	Karel Čtveráček	AFIS	26.5.2009	Film & sociologie
Jméнем krále	Peter Nikolaev	Three Brothers NOVA	28.5.2009	Magic Box
Nedodržaný sľub	Jiří Chlumský	SPI International	4.6.2009	SPI
Případ nevěrné Kláry	Roberto Faenza	IN Film	11.6.2009	Bontonfilm
Dobře placená procházka	Miloš a Petr Formanovci	Radka Production	9.7.2009	Falcon
T.M.A.	Juraj Herz	Film Studio Gatteo	9.7.2009	Warner Bros
Pokoj v duši	Vladimír Balko	Forza Production	16.7.2009	Intersonic
Operace Dunaj	Jacek Glomb	WFDIF/IN Film	23.7.2009	Bontonfilm
Milujem ta viac (V ČR – Veni, vidi, vici)	Pavel Göbl	Metropolitan Film	6.8.2009	SPI
Klíček	Jan Novák	Stilus Press	13.8.2009	Bontonfilm
Muži v říji	Robert Sedláček	Česká televize, Brno	20.8.2009	Bontonfilm
Hodinu nevieš	Dan Svátek	Brasca/Holiday Films	27.8.2009	Magic Box
Jánošík. Pravdivá história	Agnieszka Holland Kasia Adamik	Apple Film/IN Film	10.9.2009	Magic Box
Líštičky	Mira Fornay	Cineart TV Prague	17.9.2009	Bontonfilm
Protektor	Marek Najbrt	Negativ	24.9.2009	Falcon

film	réžia	výroba	premiéra	distribútor
Auto*Mat	Martin Mareček	Bionaut Films	24.9.2009	Aerofilms
Ulovit miliardára	Tomáš Vorel	Vorel Film	1.10.2009	Magic Box
Miloš Forman: Co tě nezabije...	Miloslav Šmídajmajer	Bio Illusion	8.10.2009	Cinemart
Ať žijí rytíři	Karel Janák	Three Brothers	8.10.2009	Bontonfilm
Ženy mého muže	Ivan Vojnár	Negativ	15.10.2009	SPI
2 Bobule	Vlad Lanné	Výběr z bobulí	22.10.2009	Magic Box
Jan Hus – mše za tři mrtvé muže	Miroslav Bambušek	Radim Špaček	24.10.2009	AČFK
Pamětnice	Vlado Štancel	Tomáš Magnusek	5.11.2009	Film Europe
Jan Klusák – Axis temporum	Dan Krameš	Alpha Plus	5.11.2009	Alpha Plus Pro
Restaurované filmy Jana Špáty	Jan Špáta	Verbascum	5.11.2009	Aerofilms
Zoufalci	Jitka Rudolfová	Negativ	12.11.2009	Aerofilms
Zemský ráj to na pohled...	Irena Pavlásková	Cineart TV Prague	19.11.2009	Bontonfilm
Bába / Druhé dějství	Zuzana Špidlová / Olmo Omerzu	FAMU	19.11.2009	AČFK
3 sezóny v pekle	Tomáš Mašín	Dawson Production	26.11.2009	Falcon
One Love	Petr Zahradka	Bionaut Films	26.11.2009	Bionaut
Okno ve zdi	Miloš J. Kohout	Miracle Film	3.12.2009	Hollywood
Stínu neutěčeš	Lenka Kny	Cineart TV Prague	10.12.2009	Bontonfilm
Dvojka	Jaroslav Fuit	Lenka Čintalánová HBO	10.12.2009	Palace Cinemas
Kawasakihoruže	Jan Hřebejk	IN Film/Infinity	21.12.2009	Bontonfilm

* filmy sú radené chronologicky podľa dátumu premiéry

Rok 2009 nebol pre českú kinematografiu zlý. Pokles divákov v kinách bol nepatrný a vyrovnaný historicky rekordnou tržbou. Štátny fond rozdelil po roku 2008 najviac prostriedkov a výrazným spôsobom pomohol naštartovať digitalizáciu jednosálových kín, čím udržal nádej, že diverzifikácia kín v Českej republike túto technologickú premenu prežije. Počet divákov a tržby českých filmov poklesli, ale ich počet bol rekordný a celý rad z nich znesie aj výraznejšie kvalitatívne kritériá. Pripravená podpora filmového priemyslu sľubuje návrat časti zahraničnej produkcie a ministerstvo kultúry v Konceptii kinematografie po prvýkrát deklaruje jasný záujem o budúcnosť tohto odboru. Digitalizácia však prináša aj celý rad obchodných rizík a jej ďalší vývoj a dopad na kinematografické prostredie nie je ľahké odhadovať. Uvidíme za rok, ako sa podarí udržať naznačené pozitívne trendy a ubrániť sa prichádzajúcim rizikám.

Aleš Daniěls

(autor je riaditeľ distribúcie spoločnosti Bontonfilm)

pozn.: filmy uvádzané v slovenskej distribúcii majú v texte slovenský distribučný názov

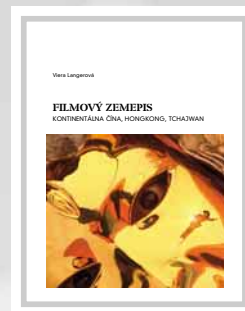
V marci sa z iniciatívy MFF Bratislava konali na bratislavskej VŠMU dve podujatia zamerané na podporu nových talentov. V termíne od 19. do 22. marca sa uskutočnil seminár platformy Torino Film Lab a v termíne od 21. do 27. marca filmové dielne Script&Pitch. Oboch podujatí sa zúčastnilo približne 50 filmových profesionálov a mladých tvorcov z dvadsiatich piatich krajín z celého sveta ● Dňa 29. marca sa v trnavskom kine Oko konal Festival študentskej tvorby Fakulty masmediálnej komunikácie Univerzity Cyrila a Metoda Trnava. Nadviazal na rovnomennú tradičnú prehliadku, ktorá sa v roku 2008 zmenila na súťažnú ● Dňa 31. marca odvysielala nemecká televízia ARTE film Martina Repku *Návrat bocianov* ● Dňa 9. apríla sa v Zemianskych Kostolánoch pri príležitosti 65. výročia oslobodenia obce konala pre členov Základnej organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov projekcia filmu Nikolaja Konstantinoviča Sanišvilho *Prerušená pieseň* ● V chorvátskom meste Našice sa na tamojšej základnej škole ZŠ Kralja Tomislava s vyučovacím jazykom slovenským uskutočnila projekcia dvoch slovenských filmov. Žiaci si dňa 16. apríla pozreli filmy *A pobežím až na kraj sveta* Petra Solana a *Fontána pre Zuzanu* Dušana Rapoša ● Pod názvom Slovak Impact dňa 16. apríla zorganizovala vo svojom sídle v San Franciscu Medzinárodná asociácia animovaného filmu (ASIFA) premietanie animovaných filmov mladých slovenských tvorcov. Spolu sa premietlo trinásť snímok ● V Českej republike sa 15. apríla začala putovná prehliadka 17. Dni európskeho filmu, v ktorej Slovensko reprezentujú *Nedodržaný slub* Jiřího Chlumského a dokumenty *Hranica* Jaroslava Vojteka a *Osadné* Marka Škopa. Prehliadka v ôsmich českých mestách má trvanie do 29. apríla.

prpravila (sim)

Slovenský filmový ústav

Grösslingová 32, 811 09 Bratislava

Novinky z edičného oddelenia

Viera Langerová: FILMOVÝ ZEMEPIS

Publikácia čitateľa zoznamuje s históriou i súčasnosťou čínskej, hongkongskej a tchajwanskej kinematografie, s ich osobitou poetikou a estetickou a tiež so širšími spoločenskými a kultúrnymi súvislosťami vzniku ich najvýznamnejších filmových diel. Podstatnú časť publikácie tvoria profily najvýraznejších tvorcov. Kniha je prvým domácim autorským prehľadom, úvodným vstupom do dejín i predstavením aktuálneho diania v najpopulárnejších ázijských kinematografiách.

Publikácia je v predaji za 7,30 EUR.

DVD Slovenský animovaný film

DVD obsahuje celkom 16 animovaných filmov z obdobia 60., 70. a 80. rokov minulého storočia. Vo výbere sú zastúpení všetci najvýznamnejší tvorcovia doterajšej histórie slovenského animovaného filmu a zároveň všetky dôležité tvorivé postupy, štýly a poetiky, aké jednotlivé animátorské osobnosti v rámci svojho diela reprezentujú. Vstupom do DVD je krátky, no zasvätený úvod do animovanej tvorby na Slovensku, ktorého autorom je zostavovateľ kolekcie Rudolf Urc.

DVD je v predaji za 13,90 EUR.

NAJPREDÁVANEJŠIE PUBLIKÁCIE A DVD NOSIČE

(apríl 2010)

KNIŽNÉ PUBLIKÁCIE

1. **Andrej Arsenjevovič Tarkovskij: Zapečetný čas**
(Camera Obscura, Pribram)
2. **Kino Ikon 2/2009**
(ASFK a SFÚ, Bratislava)
3. **Jurij Michajlovič Lotman: Semiotika filmu a problémy filmovej estetiky**
(SFÚ a VŠMU, Bratislava)

AUDIOVIZUÁLNE NOSIČE

1. **DVD Slovenský animovaný film**
(SFÚ, Bratislava)
2. **DVD darčeková edícia: Slovenský film 60. rokov / II. séria**
(SFÚ a Petit Press, Bratislava)
3. **DVD Týždeň vo filme – Výber z týždenníkov**
(SFÚ a Petit Press, Bratislava)

Predajňa Slovenského filmového ústavu Klapka.SK

Grösslingová 43, 811 09 Bratislava 1

teL: +421 2 5263 0642, klapka@klapka.sk, www.klapka.sk

kalendárium

premiéry

distribúcia

rozhovor

publikácie

téma

filmové novinky

festivity

recenzia

profil

ohlasy

rebríčky a jubileá

programy

vybraných

premiérových kín

a filmových klubov

na miestach:

kníhkupectvá:

Artforum

Ex Libris

Ladon, s.r.o. –

kníhkupectvo Alexis

Modul

Svet knihy

filmové kluby,

kiná a artkiná:

A4 – nultý priestor

FK Charlie centrum

Mladosť

FK Naoko Trnava

FK Univerzita Nitra

Kino Fontána

Piešťany

Kino Junior Levice

Kino Scala Prešov

Kino Strojár Martin

Slovenský filmový

ústav – Klapka.sk

Divadelný ústav –

Prospero

vrátnica VŠMU

**SLOVENSKÝ
FILMOVÝ ÚSTAV**
SLOVAK FILM
INSTITUTE

ISSN 1335-8286

9 771335 828003